

Νομολογία σχετικά με τις υλικές συνθήκες υποδοχής στο πλαίσιο του ασύλου

Κυρώσεις, περιορισμοί και ανακλήσεις

Νομολογία σχετικά με τις υλικές συνθήκες υποδοχής στο πλαίσιο του ασύλου – Κυρώσεις, περιορισμοί και ανακλήσεις

Ανάλυση νομολογίας από την περίοδο 2019-2024

Νοέμβριος 2024

Ούτε ο Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAΑ) ούτε οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί εξ ονόματος του EUAΑ ευθύνεται για ενδεχόμενη χρήση των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκδοση.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2024

PDF BZ-01-24-008-EL-N ISBN 978-92-9410-623-0 doi: 10.2847/1522968

© Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAΑ), 2024

Φωτογραφία εξωφύλλου/εικονογράφηση: © [Adam Berry/Getty Images](#)

Η αναπαραγωγή επιτρέπεται εφόσον αναφέρεται η πηγή. Για κάθε χρήση ή αναπαραγωγή φωτογραφιών ή άλλου υλικού που δεν υπόκειται στους κανόνες του EUAΑ για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, πρέπει να ζητείται απευθείας η άδεια των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα.....	3
Κατάλογος συντομογραφιών	4
Σημείωση.....	5
Μεθοδολογία.....	6
Κυριότερα σημεία.....	7
1. Εισαγωγή και νομικό πλαίσιο	11
2. Νομολογία του ΔΕΕ που καθορίζει πρότυπα.....	15
2.1. <i>Haqbin</i> κατά <i>Βελγίου</i>	15
2.2. <i>Ministero dell’Interno</i> κατά <i>TO</i>	16
3. Νομολογία του ΕΔΔΑ που καθορίζει πρότυπα.....	18
4. Αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων.....	20
4.1. Σοβαρή παράβαση των κανόνων των κέντρων φιλοξενίας και επίδειξη ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς	20
4.1.1. Περιορισμός ή ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής ως κύρωση	21
4.1.2. Η χρήση ειδικών κέντρων υποδοχής για μη συνεργάσιμους αιτούντες άσυλο και της κράτησης ως κύρωσης.....	28
4.2. Εγκατάλειψη του τόπου διαμονής και μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων.....	33
4.3. Απόκρυψη οικονομικών πόρων	35
4.4. Περιορισμός των υλικών συνθηκών υποδοχής και διαδικασία του Δουβλίνου	37
4.5. Περιορισμός των υλικών συνθηκών υποδοχής δικαιούχων διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος.....	40
4.6. Παροχή επαρκούς ενημέρωσης.....	42

Κατάλογος συντομογραφιών

Όρος	Ορισμός
AsylbLG	Νόμος περί παροχών σε αιτούντες άσυλο (Γερμανία)
BFA	Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Μετανάστευσης και Ασύλου Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Αυστρία)
CAS	Ειδικό κέντρο υποδοχής (Ιταλία)
COA	Κεντρική Υπηρεσία για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο (Κάτω Χώρες)
Fedasil	Ομοσπονδιακή Υπηρεσία για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο (Βέλγιο)
HTL	Ειδική Δομή Επιβολής και Επιτήρησης (Handhavings- en Toezichtlocati, Κάτω Χώρες)
ROV	Κανονισμός για τη στέρηση παροχών σε είδος (Reglement onthouding verstrekkingen kamer, Κάτω Χώρες)
SEM	Κρατική Γραμματεία για τη Μετανάστευση (Ελβετία)
ΔΕΕ	Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΕΔΔΑ	Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΣΔΑ	Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου
Κανονισμός Δουβλίνο III	Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (αναδιатύπωση)
ΟΣΥ	Οδηγία για τις συνθήκες υποδοχής Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιатύπωση)
Χάρτης της ΕΕ	Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Χώρες ΕΕ+	Κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνδεδεμένες χώρες (Ισλανδία, Νορβηγία και Ελβετία)

Σημείωση

Οι υποθέσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση αντλούνται από τη [βάση δεδομένων νομολογίας του EUAA](#), η οποία περιέχει περιλήψεις των αποφάσεων που σχετίζονται με τη διεθνή προστασία και εκδίδονται από τα εθνικά δικαστήρια των χωρών της ΕΕ+, το Δικαστήριο της ΕΕ (ΔΕΕ) και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ).

Η βάση δεδομένων λειτουργεί ως κεντρική πλατφόρμα για τις εξελίξεις της νομολογίας που σχετίζεται με το άσυλο, και οι υποθέσεις είναι διαθέσιμες στις [Τελευταίες επικαιροποιήσεις \(τελευταίες δέκα υποθέσεις ανά ημερομηνία καταχώρισης\)](#), στο [Ευρετήριο υποθέσεων](#) (όλες οι καταχωρισμένες υποθέσεις παρουσιάζονται χρονολογικά ανά ημερομηνία έκδοσης) και στη [Σελίδα αναζήτησης](#).

Για την αναπαραγωγή ή τη μετάφραση του συνόλου ή μέρους της παρούσας έκθεσης σε έντυπη, ηλεκτρονική ή οποιαδήποτε άλλη μορφή, και για οποιαδήποτε άλλη πληροφορία, επικοινωνήστε με: caselawdb@euaa.europa.eu

Για να εγγραφείτε στην τριμηνιαία επισκόπηση της νομολογίας του EUAA σχετικά με το άσυλο, χρησιμοποιήστε αυτόν τον σύνδεσμο:
<https://caselaw.euaa.europa.eu/pages/subscribe.aspx>

Μεθοδολογία

Η παρούσα έκθεση παρουσιάζει αποφάσεις, διαταγές, αιτήσεις για προδικαστικές αποφάσεις και προσωρινά μέτρα που έχουν εκδοθεί από εθνικά δικαστήρια των χωρών της ΕΕ+, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) σχετικά με κυρώσεις, περιορισμούς ή ανακλήσεις υλικών συνθηκών υποδοχής που παρέχονται σε αιτούντες άσυλο. Η επιλεγμένη νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και του ΔΕΕ αφορά την εφαρμογή του άρθρου 20 της αναδιατυπωμένης οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής (αναδιατυπωμένη ΟΣΥ).

Οι επιλεγμένες υποθέσεις καλύπτουν την περίοδο 2019-2024, παρέχοντας μια ολοκληρωμένη επισκόπηση των κύριων τάσεων και προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα εθνικά και τα ευρωπαϊκά δικαστήρια κατά τον καθορισμό των προτύπων για τον περιορισμό ή την ανάκληση υλικών συνθηκών υποδοχής.

Οι υποθέσεις συλλέγονται από διάφορες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων του ΕΥΑΑ που αποτελούνται από υπαλλήλους των υπηρεσιών ασύλου, δικαστές, μέλη δικαστηρίων, ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Εκφράζουμε την ευγνωμοσύνη μας για τον χρόνο και τις προσπάθειες που κατέβαλαν για την κοινοποίηση αυτής της νομολογίας.

Η επιλογή των υποθέσεων που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση είναι ενδεικτική και όχι εξαντλητική, με σκοπό να επισημανθούν οι τάσεις και οι κοινές προσεγγίσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και διάφορες εξελίξεις της νομολογίας.

Κυριότερα σημεία

Οι υποθέσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση παρέχουν σημαντικές συγκριτικές πληροφορίες για τον τρόπο με τον οποίο οι εθνικές διοικήσεις και τα δικαστήρια των χωρών της ΕΕ+ έχουν εφαρμόσει το άρθρο 20 της αναδιατυπωμένης οδηγίας για τις συνθήκες υποδοχής (αναδιατυπωμένη ΟΣΥ) σχετικά με τον περιορισμό και την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής.

Όπως υπογραμμίζεται στην [έκθεση του ΕΥΑΑ για το άσυλο 2024](#), οι αρχές υποδοχής έχουν διαπιστώσει αύξηση των αιτούντων με ανάρμοστη συμπεριφορά τα τελευταία χρόνια, και, ως εκ τούτου, έγιναν νομοθετικές τροποποιήσεις και προσπάθειες χάραξης πολιτικής προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της εν λόγω συμπεριφοράς στη λειτουργία των εγκαταστάσεων υποδοχής. Οι αλλαγές αυτές εισήχθησαν συχνά στο πλαίσιο της αυξημένης πίεσης στα συστήματα υποδοχής και της αυστηρότερης εφαρμογής των κανόνων σχετικά με το δικαίωμα σε συνθήκες υποδοχής.

Στο πλαίσιο αυτό, οι υποθέσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα έκθεση ρίχνουν φως στον τρόπο με τον οποίο τα δικαστήρια εξασφάλισαν τη διατήρηση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης για τους αιτούντες διεθνή προστασία, συμπεριλαμβανομένων των ανηλίκων, στους οποίους επιβάλλονται κυρώσεις για σοβαρές παραβάσεις των κανόνων φιλοξενίας και για ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά. Ο έλεγχος αναλογικότητας που εφαρμόζεται στις περιπτώσεις αυτές λαμβάνει υπόψη την ισορροπία μεταξύ της σοβαρότητας και του επαναληπτικού χαρακτήρα των παραβάσεων που έχουν διαπραχθεί και του αντικτύπου των κυρώσεων αυτών στον αιτούντα, συνεκτιμώντας την ιδιαίτερη κατάσταση του αιτούντος και τις ειδικές ανάγκες του (εάν υπάρχουν).

Κατά περίπτωση, εξετάζονται επίσης οι διαδικαστικές εγγυήσεις που παρέχονται στους αιτούντες που βρίσκονται σε διαδικασία περιορισμού ή ανάκλησης των συνθηκών υποδοχής τους, προκειμένου να καταδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο οι εθνικές αρχές μπορούν να βελτιώσουν τη διαδικασία αυτή. Εν προκειμένω, βλ. επίσης τα πρότυπα και τους δείκτες των [κατευθυντήριων γραμμών του ΕΥΑΑ για τις συνθήκες υποδοχής, τα πρότυπα διαδικασιών και τους δείκτες](#).

Το 2019 το ΔΕΕ αποφάνθηκε για πρώτη φορά σχετικά με την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής στην απόφαση [Haqbin](#) (C-233/18). Το δικαστήριο διευκρίνισε ότι, σύμφωνα με το άρθρο 20 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, οι κυρώσεις που συνεπάγονται την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής πρέπει να είναι αντικειμενικές, αμερόληπτες, αιτιολογημένες και αναλογικές προς την ειδική κατάσταση του αιτούντος και πρέπει να εξασφαλίζουν, υπό οποιοσδήποτε συνθήκες, την πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Οι κυρώσεις δεν μπορούν να περιλαμβάνουν προσωρινή ανάκληση στέγης, τροφής ή ρουχισμού εάν αυτή θα εμποδίζε τον αιτούντα να αντιμετωπίσει στοιχειώδεις ανάγκες του, θα έβλαπτε τη σωματική ή ψυχική υγεία του, ή θα τον περιήγε σε κατάσταση

εξευτελισμού ασυμβίβαστη με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, οι κυρώσεις πρέπει να λαμβάνουν ειδικά υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

- Το 2022 το ΔΕΕ ερμήνευσε την εφαρμογή του άρθρου 20 παράγραφοι 4 και 5 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ σε υπόθεση που αφορούσε την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής λόγω ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς εκτός κέντρου φιλοξενίας. Στην υπόθεση [Ministero dell'Interno κατά TO](#) (C 422/21)-, το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι η έννοια της «ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς» περιλαμβάνει κάθε τέτοια συμπεριφορά, ανεξάρτητα από τον τόπο όπου εκδηλώθηκε.
- Οι περισσότερες εθνικές αποφάσεις που παρουσιάζονται στην παρούσα επισκόπηση αφορούσαν τον περιορισμό ή την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής λόγω σοβαρών παραβάσεων των κανόνων των κέντρων φιλοξενίας ή ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς, όπως προβλέπεται στο άρθρο 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ. Σε μικρότερο αριθμό υποθέσεων εξετάστηκαν άλλοι λόγοι, όπως η εγκατάλειψη του τόπου διαμονής [άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο α) της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ], η μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων [άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο β) της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ] ή η απόκρυψη οικονομικών πόρων (άρθρο 20 παράγραφος 3 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ).
- Μετά την ερμηνεία του ΔΕΕ, πολλά εθνικά δικαστήρια ανέτρεψαν αποφάσεις για την ανάκληση μέτρων υποδοχής όταν αυτές οι ανακλήσεις κρίθηκαν δυσανάλογες, έθιγαν το αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης και παραβίαζαν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Τα εθνικά δικαστήρια έκριναν, για παράδειγμα, ότι η ανάκληση ήταν δυσανάλογη όταν ο αιτών είχε διαπράξει μη βίαιες παραβάσεις των κανόνων του κέντρου υποδοχής, όπως επανειλημμένες αρνήσεις συμμόρφωσης με εντολές μεταφοράς σε άλλα κέντρα υποδοχής, ή ήσσονος σημασίας παραβάσεις, όπως η εισαγωγή αντικειμένων χωρίς άδεια σε κέντρο υποδοχής. Οι παραβάσεις αυτές κρίθηκαν ανεπαρκείς για να δικαιολογήσουν την ανάκληση, λόγω των επιπτώσεών τους στην ικανότητα του αιτούντος να ικανοποιεί βασικές ανάγκες, ιδίως των ευάλωτων αιτούντων (π.χ. που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας ή κίνδυνο αστεγίας) και των αιτούντων με παιδιά.
- Οι περιορισμοί ή οι ανακλήσεις των υλικών συνθηκών υποδοχής για σοβαρές παραβάσεις των κανόνων του κέντρου φιλοξενίας και για ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά επιβεβαιώθηκαν στις περιπτώσεις όπου οι αιτούντες είχαν επιδείξει ιδιαίτερα ανάρμοστη συμπεριφορά, όπως επανειλημμένους διαπληκτισμούς με σωματική βία, επιθετική συμπεριφορά, σημαντικές υλικές ζημιές, άρνηση αποδοχής του συγκεκριμένου κέντρου φιλοξενίας όπου είχαν τοποθετηθεί, ή όταν αρκετές συνεχείς παραβάσεις, παρότι ήσσονος σημασίας, είχαν σωρευτικές επιπτώσεις και έγιναν σημαντικές όταν εξετάστηκαν συνολικά, επηρεάζοντας το περιβάλλον του κέντρου υποδοχής. Τα εθνικά δικαστήρια αποφάνθηκαν επίσης ότι ο περιορισμός των συνθηκών υποδοχής είναι πιο ενδεδειγμένος από την πλήρη ανάκληση για ήσσονος σημασίας παραβάσεις, όπως η σύντομη απουσία από το κέντρο υποδοχής.

- Εντοπίστηκαν δύο δικαστικές αποφάσεις που αφορούσαν ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής λόγω εγκατάλειψης του τόπου διαμονής και μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων. Στις υποθέσεις αυτές, τα μέτρα θεωρήθηκαν δυσανάλογα και τα δικαστήρια επισήμαναν ότι θα ήταν σκόπιμο να ληφθούν λιγότερο αυστηρά μέτρα. Οι περιορισμοί ή οι ανακλήσεις των υλικών συνθηκών υποδοχής λόγω μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων ακυρώθηκαν από τα εθνικά δικαστήρια στις περιπτώσεις που αυτή οφειλόταν σε ασθένεια ή έλλειψη οικονομικών πόρων για τα έξοδα ταξιδιού.
- Η ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής λόγω εικαζόμενης απόκρυψης οικονομικών πόρων ανατράπηκε από τα εθνικά δικαστήρια, τα οποία τόνισαν την ανάγκη διαφύλαξης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και εξασφάλισης της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, ιδίως σε περιπτώσεις σοβαρών δυσχερειών, όπως ο κίνδυνος αστεγίας.
- Αντί της πλήρους ανάκλησης των υλικών συνθηκών υποδοχής, τα δικαστήρια τόνισαν ότι οι αρχές θα πρέπει να υιοθετήσουν μια σταδιακή προσέγγιση ξεκινώντας με λιγότερο αυστηρά μέτρα (π.χ. προειδοποιήσεις) και να χρησιμοποιήσουν εναλλακτικά μέτρα που διασφαλίζουν το στοιχειώδες επίπεδο διαβίωσης. Στην υπόθεση *Haqbin*, το ΔΕΕ αποφάνθηκε ότι οι εναλλακτικές κυρώσεις θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν την τοποθέτηση του αιτούντος σε χωριστό τμήμα του κέντρου υποδοχής, την απαγόρευση της επαφής με ορισμένους διαμένοντες ή τη μεταφορά του σε άλλη δομή. Τα εθνικά δικαστήρια επισήμαναν επίσης, ως λιγότερο αυστηρές εναλλακτικές λύσεις, τη δυνατότητα χρέωσης του αιτούντος για τη διαμονή του σε κέντρο υποδοχής ανάλογα με το επίπεδο του εισοδήματός του ή τον προσωρινό αποκλεισμό του από τις δραστηριότητες του κέντρου.
- Τα δικαστήρια έκριναν ότι οι συνεχείς παραβάσεις, εάν ληφθούν υπόψη μεμονωμένα, μπορεί να μην είναι αρκετά σοβαρές, αλλά οι σωρευτικές τους επιπτώσεις μπορούν να γίνουν σημαντικές και να επηρεάσουν το περιβάλλον του κέντρου υποδοχής, επιφέροντας ενδεχομένως κυρώσεις, όπως ο περιορισμός ή η ανάκληση υλικών συνθηκών υποδοχής επικουρικού τύπου (π.χ. χρηματικό ποσό για μικροέξοδα για τους ανηλίκους). Η εφαρμογή τέτοιων μέτρων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ατομική κατάσταση του αιτούντος, όπως η ψυχική υγεία και η ευαλωτότητα, και σταθμίζεται με βάση τη σοβαρότητα και τον επαναληπτικό χαρακτήρα των παραβάσεων. Στις υποθέσεις που αφορούν ανηλίκους, τα δικαστήρια μπορούν επίσης να αναφερθούν στην υποχρέωση της αρχής να εξασφαλίσει ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο για τη συνολική σωματική, ψυχική, συναισθηματική, ηθική και κοινωνική ανάπτυξη του ανηλίκου.
- Στο πλαίσιο των αποφάσεων σχετικά με τις μεταφορές βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου, τα δικαστήρια επισήμαναν ότι ο περιορισμός των υλικών συνθηκών υποδοχής δεν μπορεί να αιτιολογηθεί μόνο με βάση την εικαζόμενη μη συμμόρφωση του αιτούντος με τις αποφάσεις μεταφοράς, όπως η άρνηση υπογραφής δήλωσης οικειοθελούς μεταφοράς. Οι αποφάσεις πρέπει να καταδεικνύουν σαφώς την παράβαση της υποχρέωσης και να εξετάζουν το εύλογο της μεταφοράς των

αιτούντων στο υπεύθυνο κράτος μέλος, διασφαλίζοντας ότι τα μέτρα αυτά είναι τόσο αιτιολογημένα όσο και αναλογικά.

Τα εθνικά δικαστήρια τόνισαν ότι οι αρχές πρέπει να παρέχουν επαρκή ενημέρωση στα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο ανάκλησης των συνθηκών υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της έγκαιρης ειδοποίησης για την κίνηση της διαδικασίας και της σαφούς κοινοποίησης προηγούμενων κυρώσεων, όπως προειδοποιήσεων, προκειμένου τα άτομα αυτά να κατανοούν τις υποχρεώσεις τους και τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης.

1. Εισαγωγή και νομικό πλαίσιο

Οι υλικές συνθήκες υποδοχής, σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχείο ζ) της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, περιλαμβάνουν τη στέγη, την τροφή και τον ρουχισμό (που παρέχονται σε είδος, ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, ή ως συνδυασμός αυτών), καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα.

Υπό ειδικές περιστάσεις που περιγράφονται στο άρθρο 20 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να ανακαλέσουν τις υλικές συνθήκες υποδοχής. Η διάταξη αυτή είναι προαιρετική και παρέχει σημαντική διακριτική ευχέρεια στην αρμόδια αρχή λόγω της μη συγκεκριμένης διατύπωσής της. Ωστόσο, η εν λόγω διακριτική ευχέρεια περιορίζεται από την υποχρέωση εξασφάλισης αδιάλειπτης πρόσβασης σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, όπως επιβάλλεται από το άρθρο 19, και διατήρησης αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης. Επιπλέον, το άρθρο 20 παράγραφος 5 ορίζει ότι κάθε μείωση ή ανάκληση των παροχών πρέπει να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας, διασφαλίζοντας έτσι το θεμελιώδες δικαίωμα στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, όπως κατοχυρώνεται στο άρθρο 1 του Χάρτη της ΕΕ. Αυτό ενισχύεται περαιτέρω από την αιτιολογική σκέψη 35, η οποία υπογραμμίζει τη δέσμευση της οδηγίας για διαφύλαξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Αναδιατυπωμένη οδηγία 2013/33/ΕΕ της 26ης Ιουνίου 2013

Άρθρο 20 - Περιορισμός ή ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής

Περιορισμός ή ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής

1. Τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν ή, σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να ανακαλούν τις υλικές συνθήκες υποδοχής όταν ο αιτών:
 - (α) εγκαταλείπει τον τόπο διαμονής που έχει καθορίσει η αρμόδια αρχή χωρίς να την ενημερώσει ή, εφόσον απαιτείται, χωρίς άδεια, ή
 - (β) δεν συμμορφούται με υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων ή δεν ανταποκρίνεται σε αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή δεν προσέρχεται, στα πλαίσια της διαδικασίας ασύλου, σε προσωπική συνέντευξη εντός εύλογης προθεσμίας που ορίζεται από το εθνικό δίκαιο, ή
 - (γ) έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση όπως καθορίζεται στο άρθρο 2 στοιχείο ιζ) της οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

Για τις περιπτώσεις α) και β), όταν ο αιτών εντοπισθεί ή προσέλθει αυτοβούλως στην αρμόδια αρχή, λαμβάνεται δεόντως αιτιολογημένη απόφαση, βασιζόμενη στους λόγους της εξαφάνισης, σχετικά με την ανανέωση της παροχής μερικών ή όλων των υλικών συνθηκών υποδοχής που είχαν αποσυρθεί ή περιορισθεί.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται επίσης να περιορίζουν τις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστώνουν ότι ο αιτών, χωρίς δικαιολογημένη αιτία, δεν έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο ευλόγως δυνατόν, μετά την άφιξη στο εν λόγω κράτος μέλος.

3. Τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν ή να αφαιρούν την πρόσβαση στις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν ο αιτών έχει αποκρύψει τους οικονομικούς του πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν τις κυρώσεις που ισχύουν για σοβαρές παραβάσεις των κανόνων των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και για την επίδειξη ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς.

5. Οι αποφάσεις για τον περιορισμό ή την αφαίρεση πρόσβασης στις υλικές συνθήκες υποδοχής ή για κυρώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2, 3 και 4 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται σε

ατομική, αντικειμενική και αμερόληπτη βάση και πρέπει να αιτιολογούνται. Οι αποφάσεις βασίζονται στην ειδική κατάσταση του συγκεκριμένου προσώπου, ιδίως όσον αφορά τα πρόσωπα τα οποία καλύπτονται από το άρθρο 21, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν υπό οποιεσδήποτε συνθήκες την πρόσβαση σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σύμφωνα με το άρθρο 19 και εξασφαλίζουν αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για όλους τους αιτούντες.

6. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν ανακαλούνται ούτε περιορίζονται οι υλικές συνθήκες υποδοχής πριν ληφθεί απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 5.

Το άρθρο 26 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ ρυθμίζει τη διαδικασία προσφυγής: συγκεκριμένα, η παράγραφος 1 ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνούν ώστε οι αποφάσεις όσον αφορά την παροχή, την απόσυρση ή τον περιορισμό πλεονεκτημάτων –καθώς και οι αποφάσεις που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 7 και θίγουν ατομικά τους αιτούντες– να μπορούν να προσβληθούν, με τη διασφάλιση ότι, τουλάχιστον στον τελευταίο βαθμό, χορηγείται η δυνατότητα προσφυγής ή επανεξέτασης, για νομικούς ή πραγματικούς λόγους, ενώπιον δικαστικής αρχής.

Με την έγκριση του συμφώνου για τη μετανάστευση και το άσυλο το 2024, η νέα [αναδιατυπωμένη οδηγία 2024/1346, της 14ης Μαΐου 2024, για τις συνθήκες υποδοχής](#) εισήγαγε διάφορες βασικές αλλαγές που πρέπει να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο έως τις 12 Ιουνίου 2026. Ειδικότερα, το άρθρο 2 παράγραφος 7 διευρύνει τον ορισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής, συμπεριλαμβάνοντας ρητώς τα είδη προσωπικής υγιεινής.

Το άρθρο 23 εισάγει σημαντικές τροποποιήσεις στις διατάξεις σχετικά με τον περιορισμό ή την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής:

- i) Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν ή να ανακαλέσουν το βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα των αιτούντων που απαιτείται να βρίσκονται στην επικράτεια τους, σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 4 του κανονισμού 2024/1351, της 14ης Μαΐου 2024, για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης.
- ii) Η ανάκληση άλλων υλικών συνθηκών υποδοχής επιτρέπεται μόνο όταν ο αιτών έχει παραβιάσει σοβαρά ή επανεπιλημμένα τους κανόνες του κέντρου φιλοξενίας ή έχει συμπεριφερθεί με βίαιο ή απειλητικό τρόπο, όπως περιγράφεται στο άρθρο 23 παράγραφος 2 στοιχείο ε).
- iii) Όλοι οι άλλοι λόγοι που προσδιορίζονται στο άρθρο 23 παράγραφος 2 στοιχεία α), β), γ), δ) και στ) επιτρέπουν μόνο τον περιορισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής, αποκλείοντας έτσι τη δυνατότητα ανάκλησης.
- iv) Όσον αφορά τον τρέχοντα λόγο που σχετίζεται με την εγκατάλειψη ενός τόπου διαμονής, η νέα διάταξη διευρύνει σημαντικά το πεδίο εφαρμογής της. Το αναθεωρημένο κείμενο επιτρέπει τη μείωση των υλικών συνθηκών υποδοχής εάν ο αιτών εγκαταλείψει οποιαδήποτε γεωγραφική περιοχή στην οποία του επιτρέπεται να κυκλοφορεί ελεύθερα σύμφωνα με το άρθρο 8 ή διαφύγει χωρίς δέουσα άδεια από την αρμόδια αρχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 9.
- v) Η ισχύουσα οδηγία αναφερόταν ειδικά στον περιορισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής λόγω αδικαιολόγητων καθυστερήσεων στην κατάθεση της αρχικής αίτησης. Στη νέα αναδιατυπωμένη ΟΣΥ επισημαίνεται ότι το βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα και άλλες παροχές μπορεί να περιοριστούν εάν ο αιτών δεν

συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές και δεν συμμορφώνεται με τις διαδικαστικές απαιτήσεις.

- vi) Ενώ επί του παρόντος οι σοβαρές παραβιάσεις των κανόνων των κέντρων φιλοξενίας μπορούν μόνο να επισύρουν κυρώσεις, η νέα οδηγία επιτρέπει τόσο τον περιορισμό όσο και την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής σε τέτοιες περιπτώσεις. Η αναδιατυπωμένη ΟΣΥ του 2024 εισάγει την έννοια των «επαναλαμβανόμενων» παραβάσεων και αναφέρεται ρητώς στις περιπτώσεις «απειλητικής συμπεριφοράς» εντός των κέντρων φιλοξενίας.
- vii) Η αναδιατυπωμένη ΟΣΥ του 2024 περιλαμβάνει μια νέα διάταξη για τη μείωση του βοηθήματος για τα καθημερινά έξοδα και άλλων παροχών σε περίπτωση που ο αιτών δεν συμμετέχει σε υποχρεωτικές ενέργειες ένταξης, εκτός εάν η μη συμμετοχή οφείλεται σε περιστάσεις που είναι πέραν του ελέγχου του, ή σε περίπτωση που ο αιτών εγκαταλείψει μια γεωγραφική περιοχή όπου μπορεί να κυκλοφορεί ελεύθερα, ή διαφύγει.
- viii) Η νέα αναδιατυπωμένη ΟΣΥ προβλέπει μια πιο λεπτομερή και συγκεκριμένη απαίτηση όσον αφορά τον περιορισμό ή την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής σε σύγκριση με την ευρύτερη διατύπωση της ΟΣΥ του 2013. Το άρθρο 23 παράγραφος 4 ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν την πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σύμφωνα με το άρθρο 22 και να εξασφαλίζουν επίπεδο διαβίωσης που να ανταποκρίνεται στις διεθνείς υποχρεώσεις και στο δίκαιο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Αυτό αντικαθιστά το τρέχον «αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης» που προβλέπεται στο άρθρο 20 παράγραφος 5 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ του 2013.

Οδηγία (ΕΕ) 2024/1346 της 14ης Μαΐου 2024

Άρθρο 23 - Περιορισμός ή ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής

1. Όσον αφορά αιτούντες που υποχρεούνται να βρίσκονται στην επικράτειά τους σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1351, τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν ή να ανακαλούν το βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα.

Εάν είναι δεόντως αιτιολογημένο και αναλογικό, τα κράτη μέλη δύνανται επίσης:

- (α) να περιορίζουν άλλες υλικές συνθήκες υποδοχής, ή
 - (β) όταν εφαρμόζεται η παράγραφος 2 στοιχείο ε), να ανακαλούν άλλες υλικές συνθήκες υποδοχής.
2. Τα κράτη μέλη δύνανται να λαμβάνουν απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 1 όταν ο αιτών:
- (α) εγκαταλείπει χωρίς άδεια μία γεωγραφική περιοχή εντός της οποίας ο αιτών δύνανται να μετακινείται ελεύθερα σύμφωνα με το άρθρο 8 ή το κατάλυμα σε συγκεκριμένο τόπο που ορίζεται από την αρμόδια αρχή σύμφωνα με το άρθρο 9, ή διαφεύγει·
 - (β) δεν συνεργάζεται με τις αρμόδιες αρχές, ή δεν συμμορφώνεται προς τις διαδικαστικές απαιτήσεις που ορίζονται από τις εν λόγω αρχές·
 - (γ) έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση όπως καθορίζεται στο άρθρο 3 σημείο 19) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1348·
 - (δ) έχει αποκρύψει τους οικονομικούς του πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής·
 - (ε) έχει παραβιάσει σοβαρά ή επανελημμένα τους κανόνες του κέντρου φιλοξενίας ή έχει συμπεριφερθεί με βίαιο ή απειλητικό τρόπο στο κέντρο φιλοξενίας· ή

(στ) δεν έχει συμμετάσχει σε υποχρεωτικές ενέργειες ένταξης, όταν αυτές παρέχονται ή διευκολύνονται από το κράτος μέλος, εκτός εάν οι περιστάσεις είναι πέραν του ελέγχου του αιτούντος.

3. Όταν ένα κράτος μέλος έχει λάβει απόφαση για μία κατάσταση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), β) ή στ) και πάψουν να υφίστανται οι περιστάσεις στις οποίες βασίστηκε η εν λόγω απόφαση, εξετάζει κατά πόσον είναι δυνατή η επαναφορά ορισμένων ή όλων των υλικών συνθηκών υποδοχής που ανακλήθηκαν ή περιορίστηκαν. Εάν δεν αποκατασταθούν όλες οι υλικές συνθήκες υποδοχής, το κράτος μέλος λαμβάνει δεόντως αιτιολογημένη απόφαση και την κοινοποιεί στον αιτούντα.

4. Οι αποφάσεις σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου λαμβάνονται με αντικειμενικό και αμερόληπτο τρόπο με βάση τα χαρακτηριστικά της ατομικής υπόθεσης και αιτιολογούνται. Οι αποφάσεις βασίζονται στην ειδική κατάσταση του αιτούντος, ιδίως όσον αφορά τους αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σύμφωνα με το άρθρο 22 και εξασφαλίζουν επίπεδο διαβίωσης σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη, και τις διεθνείς υποχρεώσεις για όλους τους αιτούντες.

5. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι υλικές συνθήκες υποδοχής να μην ανακαλούνται ούτε να περιορίζονται πριν από τη λήψη απόφασης στην περίπτωση που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

Στη νέα ΟΣΥ, το άρθρο 29 καλύπτει τις προσφυγές και διευρύνει το πεδίο εφαρμογής, συμπεριλαμβάνοντας αποφάσεις σχετικά με άδειες βάσει του άρθρου 8 παράγραφος 5 (που επιτρέπει προσωρινή άδεια για επείγοντες οικογενειακούς λόγους ή αναγκαία ιατρική περίθαλψη) και αποφάσεις βάσει του άρθρου 9 (που ρυθμίζει τους περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία), εκτός από τις αποφάσεις σχετικά με τη χορήγηση, την ανάκληση ή τον περιορισμό των παροχών.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 21 της νέας ΟΣΥ, η απόφαση μεταφοράς αιτούντος στο υπεύθυνο κράτος μέλος σύμφωνα με τον κανονισμό 2024/1351 για τη διαχείριση του ασύλου και της μετανάστευσης πρέπει να αναφέρει ότι οι σχετικές συνθήκες υποδοχής έχουν ανακληθεί, οπότε ο αιτών δικαιούται μόνο τις συνθήκες υποδοχής που παρέχονται στο κράτος μέλος στο οποίο υποχρεούται να βρίσκεται. Παρόλα αυτά, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ένα επίπεδο διαβίωσης σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ.

2. Νομολογία του ΔΕΕ που καθορίζει πρότυπα

Όπως επισημάνθηκε προηγουμένως, το άρθρο 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ εισάγει έναν βαθμό ασάφειας σχετικά με τα μέτρα που μπορούν να εφαρμοστούν για τον περιορισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής των αιτούντων άσυλο. Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη διαθέτουν ευρύ φάσμα διακριτικής ευχέρειας όσον αφορά την ερμηνεία και την επιβολή των μέτρων αυτών εντός των εθνικών νομικών πλαισίων τους.

Το ΔΕΕ εξέτασε το ζήτημα αυτό σε δύο αποφάσεις σχετικά με μέτρα που επιβλήθηκαν για σοβαρές παραβιάσεις των κανόνων των κέντρων υποδοχής και για ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά εκτός του κέντρου υποδοχής. Οι αποφάσεις αυτές αποσαφήνισαν την έννοια των κυρώσεων και της ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς, καθώς και τις απαιτήσεις και τις αρχές που πρέπει να τηρούνται. Το ΔΕΕ επιβεβαίωσε και στις δύο υποθέσεις ότι μέτρα που επηρεάζουν τη στέγη, την τροφή ή τον ρουχισμό δεν μπορούν να επιβληθούν εάν εμποδίζουν τον αιτούντα να αντιμετωπίσει στοιχειώδεις ανάγκες, τονίζοντας ότι κάθε ενέργεια πρέπει να σέβεται τις αρχές της αναλογικότητας και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Το ΔΕΕ δεν έχει αποφανθεί σχετικά με καμία άλλη διάταξη του άρθρου 20 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, ενώ εξακολουθεί να εκκρεμεί αίτηση προδικαστικής απόφασης (καταχωρισμένη με τον αριθμό αναφοράς [C-184/24](#)) σχετικά με το αν οι υλικές συνθήκες υποδοχής μπορούν να ανακληθούν σύμφωνα με το άρθρο 20 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ όταν δεν πληρούνται πλέον οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση συνθηκών υποδοχής. Επί του παρόντος εκκρεμεί μια ακόμη αίτηση για έκδοση προδικαστικής απόφασης (καταχωρισμένη με τον αριθμό αναφοράς [C-621/24](#)) σχετικά με το κατά πόσον, στο πλαίσιο μεταφοράς βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου, η κάλυψη μόνο στοιχειωδών αναγκών –όπως τροφή, στέγη και υγειονομική περίθαλψη– συνάδει με την αναδιατυπωμένη ΟΣΥ, και κατά πόσον, σε περίπτωση μεταγενέστερης αίτησης που έχει υποβληθεί προηγουμένως σε άλλο κράτος μέλος, επιτρέπονται περιορισμοί στις συνθήκες υποδοχής.

2.1. *Haqbin κατά Βελγίου*

Το ΔΕΕ ερμήνευσε για πρώτη φορά το άρθρο 20 παράγραφοι 4 και 5 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ τον Νοέμβριο του 2019 στην υπόθεση [Zubair Haqbin κατά της Ομοσπονδιακής υπηρεσίας για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο \(Federaal Agentschap voor de opvang van asielzoekers\) του Βελγίου](#) (C-233/18). Η υπόθεση αφορούσε υπήκοο του Αφγανιστάν ο οποίος εισήλθε στο Βέλγιο ως ασυνόδευτος ανήλικος και ζήτησε διεθνή προστασία το 2015. Το 2016 ο κ. Haqbin ενεπλάκη σε διαπληκτισμό σε κέντρο υποδοχής, ο οποίος οδήγησε στη σύλληψή του από την αστυνομία με την αιτιολογία ότι ήταν ένας από τους φερόμενους υποκινητές. Ο κ. Haqbin αφέθηκε ελεύθερος την επομένη. Στη συνέχεια, αποκλείστηκε για 15 ημέρες από την παροχή υλικής συνδρομής σε δομή υποδοχής και αργότερα τοποθετήθηκε σε νέο κέντρο. Η προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου εργατικών διαφορών της Αμβέρσας

απορρίφθηκε, ενώ μια παρόμοια απόφαση του δικαστηρίου εργατικών διαφορών των Βρυξελλών επικυρώθηκε. Στη συνέχεια, η τελευταία αυτή απόφαση παραπέμφθηκε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου εργατικών διαφορών των Βρυξελλών.

Το ΔΕΕ αποφάνθηκε σχετικά με την ευχέρεια των κρατών μελών να καθορίζουν κυρώσεις βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ όταν ο αιτών έχει διαπράξει σοβαρές παραβάσεις των κανόνων του κέντρου φιλοξενίας ή έχει επιδείξει ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά. Έκρινε ότι η διάταξη αυτή, λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 1 του Χάρτη της ΕΕ, δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να ανακαλούν, έστω και προσωρινά, τις υλικές συνθήκες υποδοχής οι οποίες αφορούν τη στέγαση, την τροφή ή την ένδυση. Επιπλέον, το δικαστήριο διευκρίνισε ότι οι κυρώσεις του άρθρου 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ μπορούν, καταρχήν, να αφορούν τις υλικές συνθήκες υποδοχής. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι αντικειμενικές, αμερόληπτες, αιτιολογημένες, αναλογικές και να διασφαλίζουν αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης, όπως απαιτείται από το άρθρο 20 παράγραφος 5 της οδηγίας. Ωστόσο, η ανάκληση, έστω και προσωρινή, του συνόλου των υλικών συνθηκών υποδοχής ή των υλικών συνθηκών υποδοχής που αφορούν τη στέγαση, την τροφή ή την ένδυση παραβιάζει την απαίτηση να εξασφαλίζεται αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για τον αιτούντα. Μια τέτοια κύρωση θα εμπόδιζε τον αιτούντα να καλύψει στοιχειώδεις ανάγκες και θα ήταν αντίθετη προς την απαίτηση περί αναλογικότητας. Το δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν ότι οι κυρώσεις που επιβάλλονται δεν θίγουν την αξιοπρέπεια του αιτούντος, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή του και όλες τις σχετικές περιστάσεις.

Το δικαστήριο επισήμανε επίσης ότι τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν εναλλακτικά μέτρα, όπως η τοποθέτηση του αιτούντος σε χωριστό τμήμα του κέντρου φιλοξενίας ή η μεταφορά του σε άλλο κέντρο. Τέλος, το δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι όταν επιβάλλουν κυρώσεις σε ασυνόδευτους ανηλίκους, οι εθνικές αρχές πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την ευαλωτότητα του ανηλίκου και να διασφαλίζουν την αναλογικότητα. Οι κυρώσεις θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται με το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, όπως περιγράφεται στο άρθρο 24 του Χάρτη της ΕΕ.

2.2. *Ministero dell'Interno κατά TO*

Τον Αύγουστο του 2022 το ΔΕΕ ερμήνευσε εκ νέου το άρθρο 20 παράγραφος 4) και 5) της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ στην υπόθεση [Ministero dell' Interno κατά TO](#) (C-422/21), όπου οι υλικές συνθήκες υποδοχής ανακλήθηκαν λόγω ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς εκτός του κέντρου φιλοξενίας. Η υπόθεση αφορούσε έναν αιτούντα διεθνή προστασία ο οποίος στεγαζόταν σε κέντρο προσωρινής φιλοξενίας και λάμβανε υλικές συνθήκες υποδοχής όπως περιγράφονται στο νομοθετικό διάταγμα αριθ. 142/2015. Το 2019 ο αιτών επιτέθηκε φραστικά και σωματικά σε αστυνομικούς σε σιδηροδρομικό σταθμό και δεν υπέβαλε παρατηρήσεις στη Νομαρχία της Φλωρεντίας σχετικά με το περιστατικό. Κατά συνέπεια, η νομαρχία ανακάλεσε τις υλικές συνθήκες υποδοχής του βάσει των άρθρων 14 παράγραφος 3 και 23 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/2015.

Η προσφυγή του αιτούντος έγινε δεκτή, και το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο της Τοσκάνης ακύρωσε την απόφαση ανάκλησης, κρίνοντας ότι το άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/2015 ήταν αντίθετο προς το δίκαιο της ΕΕ, όπως αυτό ερμηνεύθηκε από το ΔΕΕ στην απόφαση *Haqbin*. Το δικαστήριο έκρινε ότι η διάταξη αυτή κακώς όριζε την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής ως μόνη δυνατή κύρωση σε τέτοιες περιπτώσεις. Το Υπουργείο Εσωτερικών άσκησε έφεση κατά της απόφασης του διοικητικού πρωτοδικείου ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, το οποίο αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει ερωτήματα στο ΔΕΕ για την έκδοση προδικαστικής απόφασης σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ όταν η ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά εκδηλώνεται εκτός του κέντρου φιλοξενίας. Το ιταλικό δικαστήριο ζήτησε, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 20, παράγραφοι 4 και 5, της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στην επιβολή κύρωσης σε αιτούντα διεθνή προστασία ο οποίος επέδειξε ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά έναντι δημόσιων λειτουργών, η οποία συνίσταται στην ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής, κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχεία στ) και ζ), της εν λόγω οδηγίας.

Στις εκτιμήσεις του, το ΔΕΕ έκανε αναφορά στην απόφασή του επί της υπόθεσης *Haqbin* και στις αρχές που διατυπώθηκαν σε αυτήν. Το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η έννοια της ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς περιλαμβάνει κάθε τέτοια συμπεριφορά, ανεξάρτητα από τον τόπο όπου εκδηλώθηκε. Ως εκ τούτου, επιβεβαίωσε ότι το άρθρο 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ έχει την έννοια ότι εφαρμόζεται σε ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά που εκδηλώνεται και εκτός κέντρου φιλοξενίας. Επιπλέον, το ΔΕΕ έκρινε ότι το άρθρο 20 παράγραφοι 4 και (5) της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ έχει την έννοια ότι αντιτίθεται στην επιβολή κύρωσης που συνεπάγεται την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής αιτούντος διεθνή προστασία ο οποίος έχει επιδείξει ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά έναντι δημόσιων λειτουργών, κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχεία στ) και ζ) της εν λόγω οδηγίας σχετικά με τη στέγη, την τροφή ή τον ρουχισμό, καθόσον τούτο θα στερούσε από τον αιτούντα τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει τις πλέον στοιχειώδεις ανάγκες του. Η επιβολή άλλων κυρώσεων δυνάμει του ως άνω άρθρου 20, παράγραφος 4, πρέπει, σε κάθε περίπτωση, να πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 5 του άρθρου 20, ιδίως δε τις αρχές της αναλογικότητας και του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.

3. Νομολογία του ΕΔΔΑ που καθορίζει πρότυπα

Λόγω του πεδίου δικαιοδοσίας του, το ΕΔΔΑ δεν αποφαινεται άμεσα σχετικά με τον περιορισμό ή την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής βάσει του νομοθετικού πλαισίου της ΕΕ. Ωστόσο, η απόφαση-ορόσημο επί της υπόθεσης [M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας \(αριθ. 30696/09\)](#) είναι εξαιρετικά σημαντική στο ευρύτερο πλαίσιο των συνθηκών υποδοχής αιτούντων άσυλο, καθώς προσφέρει μια ολοκληρωμένη εξέταση των απαιτούμενων προτύπων για κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης.

Το ΕΔΔΑ τόνισε ότι οι αρχές πρέπει να εγγυώνται τις βασικές ανάγκες των αιτούντων άσυλο, όπως κατάλληλη στέγαση, διατροφή και ένδυση, για τη διαφύλαξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειάς τους. Επισημαίνοντας τις σοβαρές συνέπειες των ακατάλληλων συνθηκών υποδοχής, όπως η ακραία ένδεια και η αστεγία, η εν λόγω απόφαση υπογραμμίζει την ανάγκη να ικανοποιούνται οι στοιχειώδεις ανάγκες των αιτούντων και να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων.

Τον Ιανουάριο του 2011, το ΕΔΔΑ αποφάνθηκε στην [υπόθεση M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδας](#) ότι το Βέλγιο παραβίασε τα άρθρα 2, 3 και 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) μεταφέροντας Αφγανό αιτούντα στην Ελλάδα, όπου αντιμετώπισε απάνθρωπες συνθήκες, και ότι η Ελλάδα παραβίασε τα άρθρα 3 και 13 μην παρέχοντας κατάλληλες συνθήκες διαβίωσης και διαδικαστικές εγγυήσεις, με αποτέλεσμα να ανακύψουν σοβαρές δυσχέρειες και αστεγία. Η υπόθεση αφορούσε έναν Αφγανό αιτούντα ο οποίος μεταφέρθηκε από το Βέλγιο στην Ελλάδα τον Ιούνιο του 2009, παρότι στην προσφυγή κατά της μεταφοράς του επικαλέστηκε πιθανή κακομεταχείριση και διαδικαστικά ζητήματα στην Ελλάδα. Αντιμετώπισε σκληρές συνθήκες κράτησης, έλλειψη στέγης, και επιχείρησε πολλές φορές να φύγει από την Ελλάδα.

Το δικαστήριο αναγνώρισε την ιδιαίτερα σοβαρή κατάσταση του αιτούντος άσυλο στην Ελλάδα, η οποία περιλάμβανε μήνες ακραίας ένδειας, αδυναμία ικανοποίησης των πλέον βασικών του αναγκών και γενικό αίσθημα ανασφάλειας. Το δικαστήριο έκρινε ότι η ειδοποίηση με την οποία κλήθηκε ο αιτών άσυλο να δηλώσει τη διεύθυνσή του στην αστυνομική διεύθυνση Αττικής ήταν διφορούμενη και ανεπαρκής. Το δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο αιτών άσυλο δεν ενημερώθηκε δεόντως για τις διαθέσιμες δυνατότητες φιλοξενίας, εάν πραγματικά υπήρχαν. Χρησιμοποιώντας στοιχεία σχετικά με την ανεπαρκή χωρητικότητα των κέντρων υποδοχής στην Ελλάδα, το δικαστήριο διερωτήθηκε πώς οι αρχές μπόρεσαν να παραβλέψουν την έλλειψη στέγης του αιτούντος άσυλο. Δεδομένης της σοβαρής ανασφάλειας και ευαλωτότητας που αντιμετωπίζουν οι αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα, το δικαστήριο έκρινε ότι οι αρχές δεν θα έπρεπε να περιμένουν από τον αιτούντα να αναζητήσει βοήθεια για τις βασικές του ανάγκες. Επισημάνε επίσης ότι, παρόλο που τελικά βρέθηκε μια θέση σε κέντρο υποδοχής, οι αρχές παρέλειψαν να τον ενημερώσουν. Επιπλέον, η κάρτα αιτούντος άσυλο δεν προσέφερε κανένα πρακτικό όφελος λόγω των σοβαρών

διοικητικών εμποδίων και των προσωπικών δυσκολιών, όπως η γλώσσα και η έλλειψη υποστήριξης.

Λαμβανομένων υπόψη των υποχρεώσεων της Ελλάδας βάσει της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, το δικαστήριο έκρινε ότι οι αρχές δεν αντιμετώπισαν δεόντως την ευαλωτότητα του αιτούντος άσυλο ούτε έλαβαν τα αναγκαία μέτρα για να μετριάσουν τη σοβαρή ταλαιπωρία του, κατά παράβαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ. Το δικαστήριο έκρινε ότι, μεταφέροντας τον αιτούντα άσυλο στην Ελλάδα, οι βελγικές αρχές τον εξέθεσαν εν γνώσει τους σε συνθήκες κράτησης και διαβίωσης που συνιστούσαν εξευτελιστική μεταχείριση, κατά παράβαση του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ.

Στις 29 Αυγούστου 2024, το ΕΔΔΑ κοινοποίησε την υπόθεση [Abbas κ.α. κατά Ιταλίας](#) (αριθ. 57842/22 και 4722/23), η οποία αφορούσε τις συνθήκες διαβίωσης των αιτούντων άσυλο μετά την προσωρινή απομάκρυνσή τους από το κέντρο υποδοχής Gradisca d'Isone λόγω διαφόρων περιστατικών. Οι αιτούντες άσυλο προσέβαλαν τη διοικητική απόφαση ενώπιον του περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου της Friuli Venezia Giulia, το οποίο διέταξε την αναστολή των εντολών απομάκρυνσης και ακύρωσε τις αποφάσεις. Και οι δύο αιτούντες άσυλο υπέβαλαν αιτήματα εκτέλεσης των αντίστοιχων αποφάσεων, τα οποία στη συνέχεια ικανοποιήθηκαν από τη νομαρχία. Επίσης, υπέβαλαν αιτήσεις προσωρινών μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 39 του Κανονισμού του Δικαστηρίου. Οι αιτούντες κατήγγειλαν, βάσει του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ, ότι, μετά την απομάκρυνσή τους από τις εγκαταστάσεις του κέντρου υποδοχής και μέχρι τη μετεγκατάστασή τους, κοιμούνταν σε αυτοσχέδια κρεβάτια ή σε εγκαταλειμμένα κτίρια και δεν είχαν τακτική πρόσβαση σε τροφή, υπηρεσίες υγιεινής και κατάλληλη ιατρική βοήθεια. Το ΕΔΔΑ ρώτησε την κυβέρνηση αν τα εγχώρια ένδικα μέσα είχαν εξαντληθεί και αν οι αιτούντες άσυλο είχαν υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση βάσει του άρθρου 3 της ΕΣΔΑ.

4. Αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων

Αρκετά εθνικά δικαστήρια στις χώρες της ΕΕ+ έχουν αποφανθεί επί υποθέσεων οι οποίες αφορούν κυρώσεις, περιορισμούς και ανακλήσεις υλικών συνθηκών υποδοχής που επιβλήθηκαν από τις εθνικές αρχές, προτείνοντας ερμηνείες και υπογραμμίζοντας διάφορες προκλήσεις. Στο ευρύτερο πλαίσιο της υποδοχής και των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη όσον αφορά την εξασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υποδοχής, ιδίως σε συστήματα που δέχονται σημαντική πίεση, η πρόσφατη υπόθεση [Irish Human Rights and Equality Commission κατά Minister for Children, Equality, Disability, Integration and Youth & Ors](#) ενίσχυσε τις εγγυήσεις που πρέπει να υπάρχουν. Η υπόθεση αυτή υπογράμμισε την κρίσιμη σημασία της διασφάλισης κατάλληλης φιλοξενίας για τους αιτούντες, τονίζοντας ότι η αδυναμία παροχής κατάλληλης φιλοξενίας όχι μόνο θέτει σε κίνδυνο τις βασικές ανάγκες τους, αλλά και υπονομεύει θεμελιωδώς την εγγενή αξιοπρέπειά τους.

4.1. Σοβαρή παράβαση των κανόνων των κέντρων φιλοξενίας και επίδειξη ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ του 2013, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν κυρώσεις για σοβαρές παραβάσεις των κανόνων των κέντρων φιλοξενίας ή για την επίδειξη ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς από τους αιτούντες διεθνή προστασία. Η αναδιατυπωμένη ΟΣΥ δεν ορίζει ρητώς τη φύση των εν λόγω κυρώσεων, αφήνοντας σημαντική διακριτική ευχέρεια στις εθνικές αρχές. Συνεπώς, οι πρακτικές διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών, όπως αντικατοπτρίζεται στη νομολογία της παρούσας έκθεσης.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα εθνικά δικαστήρια ακύρωσαν μέτρα όταν οι παραβάσεις δεν θεωρήθηκαν αρκετά σοβαρές για να δικαιολογήσουν τέτοιες ακραίες ενέργειες, ιδίως όταν τα μέτρα έθεταν σε κίνδυνο βασικές συνθήκες διαβίωσης και παραβίαζαν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Αντίθετα, σε άλλες υποθέσεις, τα δικαστήρια επικύρωσαν μέτρα όταν οι παραβάσεις θεωρήθηκαν αρκετά σοβαρές και οι ενέργειες της αρχής θεωρήθηκαν αναλογικές.

Συγκεκριμένα, τα δικαστήρια εξέτασαν εάν οι αρχές είχαν εφαρμόσει μια σταδιακή προσέγγιση κατά την επιβολή κυρώσεων, ξεκινώντας με λιγότερο αυστηρά μέτρα, όπως προειδοποιήσεις και συζητήσεις, πριν καταφύγουν σε πιο αυστηρές ενέργειες. Τα δικαστήρια ασχολήθηκαν επίσης με υποθέσεις στις οποίες η ανάκληση των μέτρων υποδοχής δεν δικαιολογούνταν λόγω βίαιης συμπεριφοράς κατά προσώπων ή περιουσιακών στοιχείων.

Επιπλέον, τα δικαστήρια εξέτασαν τις σωρευτικές επιπτώσεις των συνεχών παραβάσεων, οι οποίες, παρότι δεν είναι σοβαρές εάν ληφθούν υπόψη μεμονωμένα, μπορούν να καταστούν σοβαρές όταν εξεταστούν συνολικά, και να επηρεάσουν το περιβάλλον του κέντρου υποδοχής, επιφέροντας ενδεχομένως κυρώσεις, όπως ο περιορισμός ή η ανάκληση υλικών συνθηκών υποδοχής επικουρικού τύπου. Η εφαρμογή τέτοιων μέτρων εξαρτάται σε μεγάλο

βαθμό από την ατομική κατάσταση του αιτούντος, όπως η ψυχική υγεία και η ευαλωτότητά του, και σταθμίζεται με βάση τη σοβαρότητα και τον επαναληπτικό χαρακτήρα των παραβάσεων. Για παράδειγμα, η αναστολή του χρηματικού ποσού για μικροέξοδα για έναν ασυνόδευτο ανήλικο κρίθηκε ενδεδειγμένη κύρωση σε ορισμένες υποθέσεις, εφόσον δεν εμπόδιζε την ικανότητά του να καλύπτει βασικές ανάγκες ή δεν επηρέαζε αρνητικά τη συνολική σωματική, ψυχική ή κοινωνική ανάπτυξή του.

Επιπλέον, τα δικαστήρια αξιολόγησαν τη νομιμότητα και τις προϋποθέσεις της χρήσης ειδικών κέντρων υποδοχής για αιτούντες που επιδεικνύουν ανάρμοστη συμπεριφορά. Σε γενικές γραμμές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι, παρότι τα μέτρα αυτά επιβάλλουν σημαντικούς περιορισμούς, δεν συνιστούν κατ' ανάγκη στέρηση της ελευθερίας εάν παρέχονται επαρκείς εγγυήσεις για τη διασφάλιση των βασικών δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Τέλος, τα δικαστήρια εξέτασαν τη χρήση της κράτησης ως κύρωσης για σοβαρές παραβάσεις των κανόνων των κέντρων φιλοξενίας, μετά την έκδοση της απόφασης του ΔΕΕ επί της υπόθεσης *Haqbin*, η οποία έκρινε ότι το άρθρο 20 παράγραφοι 4 και 5 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ δεν εμποδίζει τη χρήση της κράτησης ως κύρωσης για την προστασία της εθνικής ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης, εφόσον παρέχονται οι σχετικές εγγυήσεις βάσει των άρθρων 8-11 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ.

4.1.1. Περιορισμός ή ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής ως κύρωση

Αυστρία

Τον Ιούνιο του 2024, το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο της Αυστρίας επικύρωσε την αναστολή των υλικών συνθηκών υποδοχής σε χρήμα για ανήλικο Σύρο στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Ασύλου \(BFA\)](#). Ο αιτών άσυλο φιλοξενήθηκε σε εγκατάσταση φροντίδας ασυνόδευτων ανηλίκων αιτούντων άσυλο, όπου του δόθηκαν οι κανόνες εσωτερικής λειτουργίας σε γλώσσα που μπορούσε να καταλάβει. Στις 17 Φεβρουαρίου 2023, του δόθηκε η δυνατότητα να παραστεί σε ακρόαση σχετικά με τις παραβάσεις των κανόνων εσωτερικής λειτουργίας από τον ίδιο, μέσω γραπτής ανάκρισης από την BFA. Ο αιτών άσυλο παρέβη επανειλημμένα τους κανόνες εσωτερικής λειτουργίας, απομακρύνθηκε δύο φορές και προκάλεσε ζημιές ύψους 1 500 EUR σε τζάμια παραθύρων. Στις 14 Μαρτίου 2023, ενεπλάκη σε διαπληκτισμό με σωματική βία με άλλον αιτούντα άσυλο, με αποτέλεσμα να του απαγορευτεί η είσοδος στις εγκαταστάσεις. Στις 31 Ιουλίου 2023, του δόθηκε η δυνατότητα να υποβάλει γραπτή δήλωση σχετικά με τις παραβάσεις. Λόγω συνεχιζόμενων παραβάσεων και επιθετικής συμπεριφοράς, η BFA ανέστειλε το χρηματικό ποσό για τα μικροέξοδά του από την 1η Αυγούστου έως τις 31 Οκτωβρίου 2023. Το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση αυτή. Στη συνέχεια, ο αιτών συνέχισε να παραβαίνει τους κανόνες εσωτερικής λειτουργίας, μεταξύ άλλων αποφεύγοντας τους υποχρεωτικούς ελέγχους και διαταράσσοντας την κοινή ησυχία τη νύχτα, παρά το γεγονός ότι είχε ενημερωθεί ότι τυχόν περαιτέρω παραβάσεις θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πρόσθετους περιορισμούς ή στην ανάκληση βασικών υπηρεσιών. Στις 12 Μαρτίου 2024, ανακρίθηκε εκ νέου από την BFA και αρνήθηκε την ανάληψη ευθύνης. Λόγω της συνεχιζόμενης ανάρμοστης συμπεριφοράς, η BFA ανέστειλε το χρηματικό ποσό για τα

μικροέξοδά του για το υπόλοιπο της παραμονής του. Ο αιτών άσυλο προσέβαλε την απόφαση αυτή.

Το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι πολυάριθμες και σοβαρές παραβάσεις των κανόνων εσωτερικής λειτουργίας, οι οποίες διαπράχθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα, συνιστούσαν ιδιαίτερα ανάρμοστη συμπεριφορά, η οποία δυσχέραινε σημαντικά την τήρηση της τάξης και διατάρασσε τη συνύπαρξη των άλλων αιτούντων άσυλο, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 του νόμου περί βασικής στήριξης κοινωνικής πρόνοιας (GVG-B). Επιπλέον, το δικαστήριο έκρινε ότι οι αποφάσεις σχετικά με τους ασυνόδετους ανηλίκους πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στο βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας. Μετά την απόφαση του ΔΕΕ επί της υπόθεσης *Haqbin* (C-233/18, 12 Νοεμβρίου 2019), το δικαστήριο επανέλαβε ότι, κατά την επιβολή κυρώσεων βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, συμπεριλαμβανομένων περιορισμών στις υπηρεσίες, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση του ανηλίκου και στην αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένων υπόψη παραγόντων όπως η ποιότητα ζωής, η κοινωνική ανάπτυξη και το υπόβαθρο του ανηλίκου. Το δικαστήριο έκρινε ότι η αναστολή του ποσού για μικροέξοδα δεν θα παρεμπόδιζε την ικανότητα του αιτούντος να καλύψει βασικές ανάγκες ούτε θα επηρέαζε τη συνολική σωματική, ψυχική, συναισθηματική, ηθική και κοινωνική του ανάπτυξη ή το επαρκές βιοτικό του επίπεδο. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το μέτρο που έλαβε η αρχή δεν επηρέαζε αρνητικά ούτε έθιγε την ποιότητα ζωής του αιτούντος άσυλο, δεδομένου επίσης ότι ο αιτών άσυλο πλησίαζε στην ενηλικίωση.

Το δικαστήριο επισήμανε ότι ούτε οι προειδοποιήσεις ούτε οι επεξηγηματικές συνομιλίες βελτίωσαν τη συμπεριφορά του αιτούντος άσυλο, ο οποίος συνέχισε να παραβιάζει τους κανόνες εσωτερικής λειτουργίας ακόμη και μετά την επιβολή περιορισμών στις βασικές υπηρεσίες. Επισήμανε επίσης ότι ο αιτών άσυλο εξετάστηκε από τη BFA στις 12 Μαρτίου 2023 και πληρούσε τις απαιτήσεις για ανάκληση του χρηματικού ποσού για μικροέξοδα σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 6 του GVG-B. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο έκρινε το μέτρο νομικά αιτιολογημένο και αναλογικό, και απέρριψε την προσφυγή.

Ομοίως, τον Φεβρουάριο του 2023, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Ασύλου \(BFA\)](#), το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο επικύρωσε την αναστολή των υλικών συνθηκών υποδοχής σε χρήμα που είχε επιβληθεί σε έναν ανήλικο Σύρο, θεωρώντας την αναλογική λόγω επαναλαμβανόμενων σοβαρών παραβάσεων των κανόνων εσωτερικής λειτουργίας. Ο ανήλικος Σύρος ζήτησε διεθνή προστασία στις 14 Ιουλίου 2022 και φιλοξενήθηκε σε ομοσπονδιακή εγκατάσταση φροντίδας. Οι κανόνες εσωτερικής λειτουργίας τού δόθηκαν στα αραβικά, τη μητρική του γλώσσα. Στις 10 Αυγούστου 2022, ο αιτών προειδοποιήθηκε επίσημα να συμμορφωθεί με τους κανόνες εσωτερικής λειτουργίας. Παρόλα αυτά, από τις 20 Ιουλίου έως τις 22 Αυγούστου 2022, διέπραξε δέκα παραβάσεις, μεταξύ των οποίων απουσιασμός, κάπνισμα, είσοδος χωρίς άδεια και ανάρμοστη συμπεριφορά. Στις 22 Αυγούστου 2022, ενεπλάκη σε λεκτικό και σωματικό διαπληκτισμό με άλλον αιτούντα άσυλο, με αποτέλεσμα να τραυματιστεί ο άλλος αιτών άσυλο και ένας υπεύθυνος επιτήρησης.

Η ποινική διαδικασία βάσει των άρθρων 83 και 107 του αυστριακού ποινικού κώδικα (StGB) διακόπηκε διότι, σύμφωνα με το άρθρο 6 του νόμου περί δικαστηρίων ανηλίκων (JGG), η συνέχιση της ποινικής δίωξης κρίθηκε μη ενδεδειγμένη για τον ενδιαφερόμενο ανήλικο. Αφού μεταφέρθηκε σε άλλη εγκατάσταση στις 22 Αυγούστου και στις 8 Σεπτεμβρίου 2022, συνέχισε να παραβιάζει τους κανόνες, με αποτέλεσμα να κινηθεί διοικητική ποινική διαδικασία για επιθετική συμπεριφορά στις 20 Ιανουαρίου 2023. Εν τω μεταξύ, στις 25 Αυγούστου 2022, το βασικό βοήθημα που χορηγούνταν προηγουμένως στον αιτούντα άσυλο περιορίστηκε, και ο αιτών άσυλο δεν λάμβανε χρηματικό ποσό για μικροέξοδα από την 1η Σεπτεμβρίου 2022 έως την 31η Δεκεμβρίου 2022. Η απόφαση αυτή ελήφθη λόγω των επανειλημμένων παραβάσεων των κανόνων εσωτερικής λειτουργίας και των τραυματισμών που είχε προκαλέσει σε άλλους. Ο αιτών άσυλο προσέβαλε την απόφαση ενώπιον του Ομοσπονδιακού Διοικητικού Δικαστηρίου, ισχυριζόμενος ότι η 4μηνη ανάκληση του χρηματικού ποσού για μικροέξοδα δεν ήταν αναλογική.

Το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι πολυάριθμες και σοβαρές παραβάσεις των κανόνων εσωτερικής λειτουργίας, οι οποίες διαπράχθηκαν σε σύντομο χρονικό διάστημα, συνιστούσαν ιδιαίτερα ανάρμοστη συμπεριφορά, η οποία δυσχέραινε σημαντικά την τήρηση της τάξης και διατάρασσε τη συνύπαρξη των άλλων φιλοξενουμένων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 4 του GVG-B. Το δικαστήριο επισήμανε ότι ο αιτών παρέβη κατ' επανάληψη τους κανόνες εσωτερικής λειτουργίας παρότι τους γνώριζε. Μετά από γραπτή προειδοποίηση, συνέχισε να αγνοεί την απαγόρευση του καπνίσματος, να φτάνει αργά, να διαταράσσει τη νυχτερινή ανάπαυση και να συμπεριφέρεται επιθετικά προς τους φροντιστές και άλλους αιτούντες άσυλο. Το δικαστήριο διευκρίνισε ότι, αν και μεμονωμένες παραβάσεις, όπως το κάπνισμα, ενδέχεται να μην διαταράσσουν σημαντικά την εγκατάσταση, το συνολικό μοτίβο συμπεριφοράς, ιδίως το βίαιο περιστατικό, ήταν πιθανό να επηρεάσει σοβαρά το περιβάλλον της εγκατάστασης. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η συσσώρευση αυτών των παραβάσεων σε διάστημα λίγων μηνών αποτελούσε μόνιμο κίνδυνο για την αρμονία της κοινότητας της εγκατάστασης.

Όσον αφορά την αναλογικότητα, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι, αν και ορισμένες μεμονωμένες παραβάσεις, όπως η αγνόηση της καθορισμένης ώρας επιστροφής στην εγκατάσταση ή το κάπνισμα, μπορεί να φαίνονται ήσσονος σημασίας, ο επίμονος χαρακτήρας αυτών των παραβάσεων καταδεικνύει περιφρόνηση προς την αρχή της εγκατάστασης, παρά τις πολλαπλές προειδοποιήσεις. Το δικαστήριο έκρινε ότι αυτή η συνεχιζόμενη συμπεριφορά έδειχνε ότι ο αιτών άσυλο δεν είχε πρόθεση να αλλάξει, γεγονός που δικαιολογούσε την ανάγκη για αναλογικές αντιδράσεις. Επιπλέον, το δικαστήριο δήλωσε ότι οι αποφάσεις σχετικά με τους ασυνόδετους ανηλίκους πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στο βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και να τηρούν την αρχή της αναλογικότητας. Μετά την απόφαση του ΔΕΕ επί της υπόθεσης *Haqbin*, το δικαστήριο επανέλαβε ότι, κατά την επιβολή κυρώσεων βάσει του άρθρου 20 παράγραφος 4 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, συμπεριλαμβανομένων περιορισμών στις υπηρεσίες, πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην κατάσταση του ανηλίκου και στην αρχή της αναλογικότητας, λαμβανομένων υπόψη παραγόντων όπως η ποιότητα ζωής, η κοινωνική ανάπτυξη και το υπόβαθρο του ανηλίκου.

Ο αιτών άσυλο, επικαλούμενος την ίδια απόφαση, υποστήριξε ότι οι περιορισμοί σε βασικές υπηρεσίες δεν πρέπει να οδηγούν σε ακραία υλική δυσχέρεια, εμποδίζοντας την ικανοποίηση στοιχειωδών αναγκών ή τη διατήρηση αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης. Εν προκειμένω, το

δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο αιτών άσυλο καλυπτόταν πλήρως από το σύστημα βασικής φροντίδας και ότι ικανοποιούνταν επαρκώς οι ανάγκες του. Ο ισχυρισμός ότι η μείωση του χρηματικού ποσού για μικροέξοδα έθιγε την ικανότητα κάλυψης στοιχειωδών αναγκών απορρίφθηκε. Το δικαστήριο έκρινε ότι, δεδομένης της συχνότητας και της σοβαρότητας των παραπτώματων, καθώς και της νεαρής ηλικίας του αιτούντος άσυλο, η τετράμηνη ανάκληση του χρηματικού ποσού για μικροέξοδα αποτελούσε αναλογικό μέτρο. Ως εκ τούτου, απέρριψε την προσφυγή ως αβάσιμη.

Τον Ιούλιο του 2023, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Μετανάστευσης και Ασύλου \(Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl, BFA\)](#), το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο ανέτρεψε την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής που επιβλήθηκε μετά από ένα μεμονωμένο περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας, θεωρώντας το μέτρο δυσανάλογο. Ο αιτών άσυλο, Αφγανός υπήκοος, φιλοξενούνταν με τη σύζυγο και τα τρία παιδιά του στην ομοσπονδιακή εγκατάσταση φροντίδας του Mariabrunn. Σημειώθηκε περιστατικό ενδοοικογενειακής βίας, κατά τη διάρκεια του οποίου ο αιτών άσυλο κατηγορήθηκε ότι επιτέθηκε στη σύζυγό του και προκάλεσε υλικές ζημιές μπροστά στα παιδιά τους. Η αστυνομία αντέδρασε με προστατευτικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της απαγόρευσης εισόδου στην εγκατάσταση, η οποία αργότερα άρθηκε όταν η οικογένεια μετεγκαταστάθηκε, καθώς και με προσωρινή απαγόρευση οπλοφορίας, που παρέμεινε σε ισχύ. Μετά το περιστατικό, η BFA απέσυρε την υλική υποστήριξη υποδοχής του αιτούντος άσυλο βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 4 του ομοσπονδιακού νόμου περί βασικής φροντίδας (GVG-B).

Κατόπιν προσφυγής, το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο αναγνώρισε ότι ο αιτών άσυλο είχε διαπράξει επικίνδυνη πράξη κατά της σωματικής ακεραιότητας της συζύγου του. Ωστόσο, υπογράμμισε ότι απαιτούνταν συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 4 σημείο 3 του GVG-B για να καταδειχθεί η πιθανότητα περαιτέρω βίαιων πράξεων, και δεν διαπίστωσε καμία βάση για την υπόθεση αυτή. Οι μαρτυρίες των υπευθύνων αναφοράς κατέδειξαν ότι ο αιτών άσυλο δεν αποτελούσε διαρκή απειλή, καθώς τον περιέγραψαν ως αναστατωμένο κατά τη διάρκεια του περιστατικού. Αυτό επιβεβαιώθηκε από τις δηλώσεις του κατά τη διάρκεια της ανάκρισης στην BFA, οι οποίες δεν αποκάλυψαν καμία πρόθεση υποτροπής, διαψεύδοντας τις ανησυχίες της BFA για πιθανή μελλοντική άσκηση βίας.

Το δικαστήριο επισήμανε επίσης ότι η συμπεριφορά του αιτούντος άσυλο μετά το περιστατικό δεν επέδειξε χαρακτηριστικά επιθετικότητας, καθώς δεν αναφέρθηκαν μεταγενέστερα περιστατικά. Επισήμανε ότι η οικογένεια εγκατέλειψε τη δομή φιλοξενίας λίγο μετά το περιστατικό, και ότι η ήσσονος σημασίας ζημία που προκλήθηκε δεν απείλησε άλλους διαμένοντες ούτε παραβίασε σημαντικά τους εσωτερικούς κανόνες λειτουργίας. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι δεν πληρούταν το αναγκαίο ελάχιστο όριο προϋποθέσεων για πλήρη ανάκληση της συνδρομής από τις αρχές, βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 4 του GVG-B. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η πλήρης ανάκληση της στήριξης συνιστούσε παράβαση της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, η οποία ορίζει ότι οι αποφάσεις σχετικά με την ανάκληση της στήριξης πρέπει να λαμβάνονται σε ατομική, αντικειμενική και αναλογική βάση, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι κυρώσεις δεν θίγουν την αξιοπρέπεια και τις βασικές ανάγκες των ατόμων.

Το δικαστήριο επισήμανε ότι λιγότερο αυστηρά μέτρα, όπως ο προσωρινός περιορισμός των παροχών ή η μείωση του χρηματικού ποσού για τα καθημερινά έξοδα, θα ήταν πιο ενδεδειγμένα και θα είχαν αντιμετωπίσει καλύτερα τη συμπεριφορά του αιτούντος άσυλο, παρέχοντάς του παράλληλα την αναγκαία στήριξη για να διατηρήσει ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης.

Εν κατακλείδι, η προσφυγή έγινε δεκτή, και το δικαστήριο διέταξε 6μηνη αναστολή της καταβολής του χρηματικού ποσού για μικροέξοδα, σε συνδυασμό με συμβουλευτική στον αιτούντα άσυλο για πρόληψη της βίαιης συμπεριφοράς. Τα μέτρα αυτά κρίθηκαν αναλογικά και κατάλληλα, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της υπόθεσης και των περιστάσεων του αιτούντος άσυλο, ενώ παράλληλα αποσκοπούσαν στην προώθηση της αλλαγής συμπεριφοράς και στην πρόληψη μελλοντικών περιστατικών.

Ιταλία

Τον Μάρτιο του 2024, στην υπόθεση [AF και BF κατά Ministero dell'Interno – U.T.G. - Prefettura di Milano](#), το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο της Λομβαρδίας υπέβαλε στο ΔΕΕ ερώτημα για την έκδοση προδικαστικής απόφασης σχετικά με την αναδιευκυνόμενη ΟΣΥ. Η υπόθεση αφορούσε την ανάκληση των συνθηκών υποδοχής λόγω της επανειλημμένης άρνησης του αιτούντος άσυλο να μεταφερθεί σε άλλο κατάλυμα, κατόπιν σχετικής εντολής από τη διοικητική αρχή για οργανωτικούς λόγους.

Η απόφαση βασίστηκε σε διάφορους παράγοντες, μεταξύ των οποίων η βίαιη συμπεριφορά του αιτούντος άσυλο και το γεγονός ότι το κατάλυμα ήταν σχεδιασμένο για τέσσερα άτομα, ενώ εκεί διέμεναν μόνο ο αιτών άσυλο και το παιδί του. Ωστόσο, ο κύριος λόγος της ανάκλησης ήταν η επανειλημμένη άρνηση του αιτούντος άσυλο να συμμορφωθεί με τις εντολές μεταφοράς που εξέδωσε η διοικητική αρχή για οργανωτικούς λόγους. Ο αιτών άσυλο είχε αρνηθεί αυτές τις μεταφορές με την αιτιολογία ότι το παιδί σπούδαζε κοντά στο τρέχον κέντρο φιλοξενίας τους. Επιπλέον, ο αιτών άσυλο υποστήριξε ότι η απόφαση δεν είχε λάβει υπόψη την ευάλωτη κατάσταση του ίδιου και του παιδιού του. Υποστήριξε ότι σε περίπτωση ανάκλησης των συνθηκών υποδοχής, δεν θα ήταν σε θέση να καλύψει τις βασικές ανάγκες του ίδιου και του παιδιού του, κατά παράβαση του άρθρου 20 της αναδιευκυνμένης ΟΣΥ, όπως ερμηνεύθηκε από το ΔΕΕ στην απόφαση επί της υπόθεσης *Haqbin* και *Ministero dell'Interno* κατά *TO*.

Το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο της Λομβαρδίας υπέβαλε στο ΔΕΕ το ακόλουθο ερώτημα για την έκδοση προδικαστικής απόφασης:

«Πρέπει να γίνει δεκτό ότι αντιβαίνει στο άρθρο 20 της αναδιευκυνμένης ΟΣΥ καθώς και ότι παραβιάζει τις αρχές που το ΔΕΕ διατύπωσε με τις αποφάσεις *Zubair Haqbin* κατά *Βελγίου* (C-233/18, 12 Νοεμβρίου 2019) και *Ministero dell'Interno* κατά *TO* (C-422/21, 1 Αυγούστου 2022) εθνική ρύθμιση η οποία επιτρέπει, κατόπιν αιτιολογημένης ατομικής εκτίμησης που εξετάζει επίσης την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα του μέτρου, την ανάκληση μέτρων υποδοχής για λόγους που δεν συνιστούν κύρωση, αλλά λόγω της επιγενόμενης μη πλήρωσης των προϋποθέσεων υπαγωγής στα μέτρα υποδοχής και, ειδικότερα, λόγω της άρνησης του αλλοδαπού υπηκόου, για λόγους που δεν σχετίζονται με την κάλυψη των στοιχειωδών αναγκών διαβίωσης και την

προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, να αποδεχθεί τη μεταφορά του σε άλλο κέντρο φιλοξενίας, το οποίο η διοίκηση προσδιόρισε λόγω αντικειμενικών οργανωτικών αναγκών και το οποίο είναι ικανό να εξασφαλίσει, υπό την ευθύνη της διοίκησης, τη διατήρηση υλικών συνθηκών υποδοχής ισοδύναμων εκείνων που ο αλλοδαπός υπήκοος απολαύει στο αρχικό κέντρο φιλοξενίας, όταν η άρνηση αποδοχής της μεταφοράς και η επακόλουθη απόφαση ανάκλησης των μέτρων υποδοχής περιάγουν τον αλλοδαπό υπήκοο σε κατάσταση αδυναμίας κάλυψης στοιχειωδών αναγκών της προσωπικής και οικογενειακής ζωής του;»

Η υπόθεση δεν έχει ακόμη εκδικαστεί από το ΔΕΕ (επί του παρόντος είναι καταχωρισμένη με τον αριθμό αναφοράς [C-184/24](#)).

Τον Ιούλιο του 2023, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Υπουργείου Εσωτερικών](#), το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο της Καμπανίας ζήτησε από τη νομαρχία του Benevento να καταβάλει χρηματική αποζημίωση για την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής που παρέχονταν σε χρήμα λόγω παράβασης των κανόνων του κέντρου. Τα μέτρα υποδοχής του Νιγηριανού αιτούντος άσυλο ανακλήθηκαν από τον νομάρχη κατόπιν ειδοποίησης από τον διευθυντή του κέντρου υποδοχής λόγω της μη συμμόρφωσής του με τους κανόνες της εγκατάστασης. Μετά από 4 μήνες, το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο της Καμπανίας ανέστειλε τη διαταγή ανάκλησης, αλλά το προσωπικό του κέντρου υποδοχής δεν εκτέλεσε την αναστολή αυτή.

Ο αιτών άσυλο ισχυρίστηκε ότι η ανάκληση των συνθηκών υποδοχής ήταν παράνομη, υποστηρίζοντας ότι η παράβασή του δεν χαρακτηριζόταν από την αναγκαία και αντικειμενική σοβαρότητα ώστε να δικαιολογεί τη διακοπή των μέτρων υποδοχής. Ζήτησε αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη λόγω της μη αποκατάστασης των συνθηκών υποδοχής του, η οποία τον εξέθεσε σε εξευτελιστικές συνθήκες διαβίωσης κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19. Ζήτησε επίσης αποζημίωση για οικονομική ζημία ισοδύναμη με την αξία των υλικών συνθηκών υποδοχής που δεν έλαβε σε μετρητά επί 493 ημέρες, από την ημερομηνία ανάκλησης των μέτρων υποδοχής έως την ημερομηνία ακύρωσης της απόφασης.

Το δικαστήριο έκρινε παράνομη την ανάκληση των συνθηκών υποδοχής, καθώς παραβίαζε την αρχή της αναλογικότητας. Θεώρησε ότι τέτοια μέτρα πρέπει να λαμβάνονται μόνο όταν η συμπεριφορά δικαιολογεί εύλογα τη διακοπή των μέτρων υποδοχής, και πρέπει να αποτελούν την έσχατη λύση λόγω των σημαντικών επιπτώσεων στις ανάγκες του ατόμου. Το δικαστήριο επισήμανε ότι, σύμφωνα με τα υποβληθέντα έγγραφα, ο αιτών άσυλο είχε επανειλημμένα εισαγάγει στρώματα, παλιά ρούχα και αλκοόλ στο κτίριο, αλλά δεν είχε εμπλακεί σε βίαιες ενέργειες κατά προσώπων ή περιουσιακών στοιχείων. Θεώρησε ότι η δημόσια διοίκηση έλαβε δυσανάλογο μέτρο ανακαλώντας τα μέτρα υποδοχής.

Επιπλέον, το δικαστήριο επισήμανε ότι το κέντρο υποδοχής δεν εκτέλεσε την εντολή αναστολής της ανάκλησης των συνθηκών υποδοχής. Ως εκ τούτου, διέταξε τη δημόσια διοίκηση να καταβάλει στον αιτούντα άσυλο αποζημίωση τόσο για οικονομική όσο και για μη οικονομική ζημία που ήταν αποτέλεσμα της ανάκλησης των συνθηκών υποδοχής.

Τον Φεβρουάριο του 2021, στην υπόθεση [Ministero dell'Interno, Commissariato del Governo per la Provincia Autonoma di Bolzano κατά αιτούντος άσυλο](#), το Συμβούλιο της Επικρατείας επικύρωσε την ανάκληση των συνθηκών υποδοχής ενός αιτούντα άσυλο που είχε εμπλακεί σε σοβαρές πράξεις κατά του δημόσιου συμφέροντος. Η νομαρχία ανακάλεσε τα μέτρα υποδοχής σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/2015 λόγω των επανειλημμένων παραβιάσεων των εσωτερικών κανόνων του κέντρου υποδοχής από τον αιτούντα, που περιλάμβαναν νυχτερινές απουσίες χωρίς άδεια (τεκμηριωμένες με οκτώ γραπτές προειδοποιήσεις). Επιπλέον, κατά τη διάρκεια ελέγχου κοντά στον σταθμό του Bolzano, ο αιτών άσυλο βρέθηκε να κατέχει πέντε πακέτα κοκαΐνης και 130 ευρώ, πιθανόν έσοδα από διακίνηση ναρκωτικών. Αυτό είχε ως συνέπεια να παραπεμφθεί ο αιτών άσυλο στη δικαστική αρχή για αδικήματα σχετικά με τα ναρκωτικά. Ο αιτών άσυλο προσέβαλε την απόφαση ανάκλησης ενώπιον του περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου του Bolzano, το οποίο την ακύρωσε λόγω μη γνωστοποίησης της κίνησης της διαδικασίας, κατά παράβαση του άρθρου 7 του νόμου 241/1990.

Το δικαστήριο έκρινε ότι ο προβαλλόμενος επείγων χαρακτήρας της κατάστασης, που σχετιζόταν με τον δυνητικό κίνδυνο που συνιστούσε ο αιτών άσυλο για τη δημόσια ασφάλεια, δεν δικαιολογούσε τη διαδικαστική παράλειψη ενημέρωσης του αιτούντος σχετικά με την κίνηση της διαδικασίας. Επίσης, το δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση ανάκλησης δεν προσδιόριζε με σαφήνεια τις παραβάσεις και δεν περιείχε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι ο αιτών άσυλο είχε λάβει δεόντως τις προειδοποιήσεις.

Στη συνέχεια, το Υπουργείο Εσωτερικών άσκησε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Το Συμβούλιο δήλωσε ότι, στο συγκεκριμένο πλαίσιο, το διαδικαστικό σφάλμα της μη γνωστοποίησης της έναρξης της διαδικασίας δεν ακυρώνει την υπόθεση εάν τα αποδεικτικά στοιχεία και η σοβαρότητα των πραγματικών περιστατικών υποδεικνύουν ότι οι ελλείπουσες πληροφορίες δεν θα μπορούσαν να αλλάξουν το αποτέλεσμα της διοικητικής απόφασης. Αναγνώρισε επίσης την παράνομη συμπεριφορά που αποδόθηκε στον αιτούντα άσυλο, η οποία υποστηρίζεται από αποδεικτικά στοιχεία σε βίντεο και εργαστηριακές εξετάσεις που αποδεικνύουν τη σημαντική επικινδυνότητα της κατασχεθείσας ναρκωτικής ουσίας, χωρίς κανένα αποδεικτικό στοιχείο υπεράσπισης του αιτούντα άσυλο να αντικρούει τις διαπιστώσεις αυτές. Το Συμβούλιο διευκρίνισε ότι η διακίνηση ναρκωτικών, ιδίως με σοβαρές ενδείξεις όπως στην προκείμενη περίπτωση, αποτελεί λόγο ανάκλησης των μέτρων υποδοχής σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/2015, καθώς είναι ασυμβίβαστη με την παραμονή του αλλοδαπού στην εγκατάσταση φιλοξενίας.

Όσον αφορά τις προηγούμενες εικαζόμενες παραβάσεις των κανόνων του κέντρου υποδοχής, το Συμβούλιο έκρινε ότι, αν και ενίσχυσαν την υπόθεση, δεν μετέβαλαν τη συνολική αιτιολόγηση της ανάκλησης των όρων υποδοχής. Κατά συνέπεια, έκρινε ότι η ανάκληση ήταν επαρκώς αιτιολογημένη και αναλογική. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο έκανε δεκτή την προσφυγή και ανέτρεψε την πρωτόδικη απόφαση.

Κάτω Χώρες

Τον Ιανουάριο του 2020, στην υπόθεση [Αιτών κατά Κεντρικής Υπηρεσίας για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο](#), το περιφερειακό δικαστήριο της Χάγης που εδρεύει στο Groningen

χορήγησε προσωρινή δικαστική προστασία σε αιτούντα άσυλο, αποφαινόμενο ότι η ανάκληση των συνθηκών υποδοχής λόγω βίαιης συμπεριφοράς ήταν παράνομη. Στις 22 Δεκεμβρίου 2019, ο αιτών άσυλο τοποθετήθηκε στην Ειδική Δομή Καθοδήγησης και Επιτήρησης (*Extra Begeleiding- en Toezichtlocatie*, EBTL) στο Hoogeveen. Στις 23 Ιανουαρίου 2020, ο αιτών άσυλο χτύπησε με γροθιές και με το κεφάλι έναν άλλο φιλοξενούμενο στη δομή, ενώ η βίαιη συμπεριφορά του στράφηκε τόσο κατά ενοίκων όσο και κατά μελών του προσωπικού. Ως εκ τούτου, η Κεντρική Υπηρεσία για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο (COA) επέβαλε μέτρο στον αιτούντα άσυλο βάσει του άρθρου 10 του RvA, όπως ορίζεται στον κανονισμό για τη στέρηση παροχών σε είδος (*Reglement onthouding verstrekkingen kamer*, ROV). Η COA έκρινε ότι η συμπεριφορά του αιτούντος άσυλο δικαιολογούσε το μέτρο 6 του ROV, το οποίο στερεί από τον αιτούντα όλες τις παροχές σε είδος, εκτός από τα ιατρικά έξοδα, για περίοδο 14 ημερών.

Στις 23 Ιανουαρίου 2020, ο αιτών άσυλο άσκησε προσφυγή κατά της απόφασης και ζήτησε προσωρινή προστασία από το δικαστήριο, αιτούμενος επανεισδοχή στο κέντρο υποδοχής εν αναμονή της εκδίκασης της προσφυγής. Μετά την απόφαση του ΔΕΕ επί της υπόθεσης *Haqbin*, το περιφερειακό δικαστήριο της Χάγης δήλωσε ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επιβάλει το μέτρο της απομάκρυνσης από κέντρο υποδοχής, ανεξάρτητα από τη σοβαρότητα του παραπτώματος του ξένου υπηκόου. Το δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η αναδιατυπωμένη ΟΣΥ δεν επιτρέπει την ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής, συμπεριλαμβανομένης της στέγασης, της διατροφής και της ένδυσης, ως κύρωση. Επισημάνε επίσης ότι η εξουσία ανάκλησης, όπως περιγράφεται στο άρθρο 10 του RvA, δεν μπορεί να επεκταθεί στην άρνηση υποδοχής ενός ξένου υπηκόου, η οποία ορίζεται ως φιλοξενία σε κατάλληλη εγκατάσταση υποδοχής, έστω και προσωρινά.

Επιπλέον, το δικαστήριο εξέτασε τα ιατρικά αρχεία του αιτούντος άσυλο, τα οποία ανέφεραν μια σοβαρή απόπειρα αυτοκτονίας στις 22 Δεκεμβρίου 2019, πρόσφατα ψυχολογικά προβλήματα και συνεχιζόμενη φαρμακευτική αγωγή. Το δικαστήριο διαπίστωσε ότι η COA δεν είχε λάβει επαρκώς υπόψη αυτές τις ιατρικές πτυχές κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η COA επέβαλε εσφαλμένα την απομάκρυνση από την EBTL στο Hoogeveen. Συνεπώς, το δικαστήριο χορήγησε προσωρινή προστασία, διατάσσοντας την επανεισδοχή του αιτούντος άσυλο στην EBTL στο Hoogeveen όσο εκκρεμούσε η προσφυγή (αριθμός αναφοράς 20/560).

4.1.2. Η χρήση ειδικών κέντρων υποδοχής για μη συνεργάσιμους αιτούντες άσυλο και της κράτησης ως κύρωσης

Το ΔΕΕ επισημάνε στην υπόθεση [Haqbin](#) ότι το άρθρο 20 παράγραφοι 4 και 5 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, το οποίο προβλέπει ότι τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν τις κυρώσεις που ισχύουν για σοβαρές παραβάσεις των κανόνων του κέντρου φιλοξενίας, καθώς και για την επίδειξη ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς, δεν αποκλείει τη χρήση της κράτησης ως κύρωσης για την προστασία της εθνικής ασφάλειας ή της δημόσιας τάξης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο ε) της οδηγίας, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 8-11.

Επιπλέον, ορισμένα κράτη μέλη εφάρμοσαν τη χρήση εξειδικευμένων κέντρων υποδοχής για μη συνεργάσιμους αιτούντες άσυλο, τα οποία συνεπάγονται ορισμένους περιορισμούς και αυστηρότερους κανονισμούς, όπως η υποχρεωτική αναφορά και η απαγόρευση εξόδου ορισμένες ώρες της ημέρας. Τα εθνικά δικαστήρια αποφάνθηκαν για τη νομιμότητα της τοποθέτησης αιτούντων άσυλο σε τέτοια κέντρα μετά από σοβαρές παραβάσεις των κανόνων των κέντρων υποδοχής ή περιστατικά ιδιαίτερα βίαιης συμπεριφοράς. Τα δικαστήρια αποφάνθηκαν ότι, μολονότι τα μέτρα αυτά ενδέχεται να περιορίζουν σημαντικά την ελεύθερη κυκλοφορία, δεν ισοδυναμούν αυτομάτως με στέρηση της ελευθερίας και μπορούν να θεωρηθούν νόμιμα, υπό την προϋπόθεση ότι διατηρούνται επαρκείς εγγυήσεις και διασφαλίσεις εντός των κέντρων.

Κάτω Χώρες

Τον Σεπτέμβριο του 2024, το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε δύο παρόμοιες αποφάσεις σχετικά με τη μεταφορά αιτούντων άσυλο σε Ειδικές Δομές Επιβολής και Επιτήρησης (Handhavings- en Toezichtlocatie, HTL) λόγω ανάρμοστης συμπεριφοράς. Και στις δύο υποθέσεις, το συμβούλιο αναγνώρισε ότι οι μεταφορές σε HTL επιβάλλουν σημαντικούς περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία, αλλά δεν ισοδυναμούν με στέρηση της ελευθερίας.

Στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Υπουργείου Ασύλου και Μετανάστευσης \(de Minister van Asiel en Migratie\)](#), ο αιτών άσυλο παραβίασε τους κανόνες του κέντρου υποδοχής προκαλώντας αναταραχή, καταναλώνοντας αλκοόλ και αντιδρώντας βίαια όταν ήρθε αντιμέτωπος με το προσωπικό ασφάλειας. Λόγω αυτού του περιστατικού και της προηγούμενης προβληματικής συμπεριφοράς του, η COA τον μετέφερε σε μια HTL. Αφού διέφυγε από την HTL, η αίτηση ασύλου του απορρίφθηκε. Αργότερα επέστρεψε στο κέντρο υποβολής αιτήσεων και μεταφέρθηκε εκ νέου στην HTL λόγω συνεχιζόμενων προβλημάτων συμπεριφοράς. Ο υφυπουργός Δικαιοσύνης και Ασφάλειας επέβαλε μέτρο περιορισμού της ελευθερίας του, περιορίζοντάς τον στις εγκαταστάσεις της HTL στο Hoogeveen. Ο αιτών άσυλο άσκησε προσφυγή τόσο κατά της μεταφοράς όσο και κατά του μέτρου περιορισμού της ελευθερίας του. Το κατώτερο δικαστήριο επικύρωσε τη μεταφορά, κρίνοντας ότι δεν συνιστούσε στέρηση της ελευθερίας κατά την έννοια του άρθρου 5 της ΕΣΔΑ. Ο αιτών άσυλο προσέφυγε στη συνέχεια στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Στην αξιολόγησή του, το Συμβούλιο έκανε αναφορά στη σχετική νομολογία σχετικά με τον περιορισμό και τη στέρηση της ελευθερίας, όπως: Απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση [FMS και λοιποί κατά Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság](#) (C-924/19 και C-925/19, 14 Μαΐου 2020)· απόφαση του ΕΔΔΑ στην υπόθεση [Ιλίας και Ahmed \(Μπανγκλαντές\) κατά Ουγγαρίας](#) (αριθ. 47287/15, 21 Νοεμβρίου 2019)· και απόφαση του ΕΔΔΑ στην υπόθεση [R.R. και λοιποί κατά Ουγγαρίας](#) (αριθ. 36037/17, 2 Μαρτίου 2021). Το Συμβούλιο αναγνώρισε ότι η μεταφορά σε HTL επιβάλλει σημαντικούς περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία, όπως η υποχρεωτική αναφορά, το δομημένο ημερήσιο πρόγραμμα, οι περιορισμένες επισκέψεις και ο περιορισμός στις εγκαταστάσεις. Ωστόσο, σημείωσε ότι οι διαμένοντες μπορούν να φύγουν από την HTL οικειοθελώς χωρίς νομικές συνέπειες και ότι οι αναχωρήσεις αυτές δεν επηρεάζουν τις μελλοντικές διαδικασίες υποδοχής ή ασύλου τους. Προσέθεσε ότι οι αιτήσεις ασύλου δεν απορρίπτονται με μόνη αιτία την αποχώρηση από την HTL, και ότι η απόρριψή

τους βασίζεται στη μη τήρηση των υποχρεώσεων αναφοράς. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο έκρινε ότι οι μεταφορές αυτές δεν ισοδυναμούσαν με στέρηση της ελευθερίας.

Επιπλέον, επισήμανε ότι η μέγιστη διάρκεια παραμονής στην HTL είναι 13 εβδομάδες, και ότι οι διαμένοντες μπορούν να μειώσουν τον χρόνο παραμονής τους εκεί βελτιώνοντας τη συμπεριφορά τους. Το Συμβούλιο επιβεβαίωσε ότι οι διαμένοντες διατηρούν κάποια ελευθερία να κυκλοφορούν εντός της HTL, να δέχονται επισκέπτες και να χρησιμοποιούν τις διαθέσιμες εγκαταστάσεις, αν και με περιορισμούς. Τελικά, απέρριψε την προσφυγή κατά της απόφασης του κατώτερου δικαστηρίου σχετικά με τη μεταφορά, αρνήθηκε την έκδοση προδικαστικής απόφασης σχετικά με τη συμβατότητα με το δίκαιο της ΕΕ και δήλωσε ότι δεν είχε δικαιοδοσία να επανεξετάσει τον περιορισμό της ελευθερίας.

Στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Υπουργείου Ασύλου και Μετανάστευσης \(de Minister van Asiel en Migratie\)](#), ο αιτών μεταφέρθηκε από κανονικό κέντρο υποδοχής σε HTL στο Hoogeveen λόγω ανάρμοστης συμπεριφοράς. Παρά τη μεταφορά, η συμπεριφορά του δεν βελτιώθηκε. Κατά συνέπεια, η COA επέβαλε μέτρο ROV, στερώντας του τις παροχές σε χρήμα για 2 εβδομάδες. Στη συνέχεια, το μέτρο αυτό παρατάθηκε δύο φορές για επιπρόσθετες περιόδους 2 εβδομάδων λόγω περαιτέρω περιστατικών που περιλάμβαναν απειλές προς το προσωπικό της COA και υλικές ζημιές. Ο αιτών άσυλο προσέβαλε τις αποφάσεις της COA και τους περιορισμούς που του επιβλήθηκαν. Το κατώτερο δικαστήριο επικύρωσε τις αποφάσεις της COA σχετικά με τη μεταφορά στην HTL, αλλά έκρινε ότι οι περίοδοι παραμονής σε χώρο ROV συνιστούσαν παράνομη στέρηση της ελευθερίας. Τόσο η COA όσο και ο αιτών άσυλο προσέβαλαν την απόφαση αυτή ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Το Συμβούλιο έκανε αναφορά στη σχετική νομολογία του ΔΕΕ και του ΕΔΔΑ σχετικά με τον περιορισμό και τη στέρηση της ελευθερίας. Αναγνώρισε ότι η μεταφορά σε χώρο ROV στην HTL συνεπάγεται σημαντικούς περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία του αιτούντος, όπως ο περιορισμός σε ξεχωριστό τμήμα του κέντρου για 2 εβδομάδες και οι περιορισμοί στην κυκλοφορία και τις επισκέψεις. Ωστόσο, το Συμβούλιο αποφάνθηκε ότι αυτά δεν συνιστούν στέρηση της ελευθερίας, δεδομένου ότι ο αιτών άσυλο μπορεί να φύγει από την HTL ανά πάσα στιγμή χωρίς να επηρεαστεί η διαδικασία ασύλου του. Όσον αφορά τη διάρκεια παραμονής σε χώρο ROV, το Συμβούλιο τόνισε ότι η COA αξιολογεί την αναγκαιότητα των εν λόγω μέτρων και ότι ο χρόνος παραμονής εκεί δεν συνυπολογίζεται στη μέγιστη παραμονή 13 εβδομάδων στην HTL, με αποτέλεσμα να παρατείνεται ενδεχομένως ο συνολικός χρόνος. Παρά τους περιορισμούς, εξακολουθεί να υπάρχει κάποιο επίπεδο αλληλεπίδρασης και πρόσβασης σε εξωτερικές επαφές για όσους βρίσκονται σε χώρο ROV.

Το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, αν και ο χώρος ROV συνεπάγεται σημαντικούς περιορισμούς, δεν ισοδυναμεί με στέρηση της ελευθερίας, δεδομένου ότι η παραμονή εκεί είναι χρονικά περιορισμένη και επιτρέπεται η οικειοθελής αναχώρηση χωρίς δυσμενείς επιπτώσεις στη διαδικασία ασύλου. Επιπλέον, έκρινε ότι το κατώτερο δικαστήριο ερμήνευσε εσφαλμένα το νομικό πλαίσιο για τις μεταφορές ROV, επιβεβαιώνοντας ότι η COA μπορεί να επιβάλει μέτρα για σοβαρές παραβάσεις. Το Συμβούλιο έκανε δεκτή την προσφυγή της COA, ανατρέποντας την απόφαση του κατώτερου δικαστηρίου να ακυρώσει τα μέτρα ROV και να

επιδικάσει αποζημίωση, και δήλωσε ότι δεν είχε δικαιοδοσία να εκδικάσει την προσφυγή του αιτούντος άσυλο σχετικά με τους περιορισμούς της ελευθερίας.

Λιθουανία

Τον Μάιο του 2020, το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Βίλνιους στη Λιθουανία, στην υπόθεση [M.V. κατά Κρατικής Υπηρεσίας Συνοριοφυλακής](#), ακύρωσε το μέτρο κράτησης που είχε επιβληθεί σε αιτούντα άσυλο ο οποίος παραβίασε τους κανόνες ενός κέντρου υποδοχής. Ο αιτών άσυλο, υπήκοος της Ρωσικής Ομοσπονδίας, φιλοξενήθηκε στο κέντρο καταγραφής αλλοδαπών. Σε διάστημα 1,5 έτους, παραβίασε τους εσωτερικούς κανόνες σε 32 περιπτώσεις. Οι παραβάσεις του περιλάμβαναν την αγνόηση της απαγόρευσης εισόδου στο κέντρο υπό την επήρεια αλκοόλ και την άρνηση συμμόρφωσης με τους υγειονομικούς κανονισμούς για την COVID-19, συγκεκριμένα μη χρησιμοποιώντας προστατευτική μάσκα, όπως απαιτούνταν από τους κανόνες καραντίνας του Υπουργείου Υγείας της Λιθουανίας. Στις 24 Απριλίου 2020 το Τμήμα Μετανάστευσης απέρριψε την αίτησή του για άσυλο, και στη συνέχεια ο αιτών άσυλο υπέβαλε προσφυγή. Η Κρατική Υπηρεσία Συνοριοφυλακής (SBGS) ζήτησε την κράτησή του μέχρι να εκδοθεί οριστική απόφαση στην πρωτοβάθμια διαδικασία και ισχυρίστηκε ότι ο αιτών άσυλο θα μπορούσε να αποτελέσει κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη.

Το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Βίλνιους διαπίστωσε ότι οι λόγοι κράτησης υπηκόου τρίτης χώρας, όπως κατοχυρώνονται τόσο από την εθνική νομοθεσία όσο και από το δίκαιο της Ένωσης, δεν πληρούνταν και, επομένως, ο αιτών άσυλο δεν μπορούσε να τεθεί υπό κράτηση. Το δικαστήριο διευκρίνισε ότι η κράτηση σύμφωνα με το άρθρο 113 παράγραφος 4 σημείο 2 του νόμου της Δημοκρατίας της Λιθουανίας περί του νομικού καθεστώτος των αλλοδαπών επιτρέπεται μόνον εάν είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι λόγοι για την υποβολή αίτησης ασύλου και εάν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής για την αποφυγή επιστροφής ή απέλασης. Δεν βρέθηκαν στοιχεία που να αποδεικνύουν τέτοιους κινδύνους στην περίπτωση του αιτούντος άσυλο.

Επιπλέον, δεν υπήρχαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι ο αιτών συνιστούσε απειλή για την εθνική ασφάλεια. Το δικαστήριο σημείωσε ότι, αν και ο αιτών άσυλο είχε κάποια στιγμή τιμωρηθεί διοικητικά για παράβαση της δημόσιας τάξης (εμφάνιση μεθυσμένος σε δημόσιο χώρο, κατανάλωση αλκοόλ ή μη τήρηση των καθιερωμένων διαδικασιών), αυτό δεν παρείχε επαρκείς λόγους για να συμπεράνει κανείς ότι αποτελούσε απειλή για την ασφάλεια του κράτους ή τη δημόσια τάξη. Τέλος, η κράτηση δεν δικαιολογούνταν για λόγους πιθανής διαφυγής, δεδομένου ότι δεν προσκομίστηκαν αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι ο αιτών άσυλο δεν ήταν συνεργάσιμος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου ή της απόφασης επιστροφής.

Ελβετία

Τον Απρίλιο του 2020, στην υπόθεση [A κατά Κρατικής Γραμματείας για τη Μετανάστευση \(Staatssekretariat für Migration - SEM\)](#), το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο της Ελβετίας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν υφίσταται στέρηση της ελευθερίας όταν ένας αιτών άσυλο τοποθετείται σε ειδικό κέντρο υποδοχής λόγω της βίαιης συμπεριφοράς του, εφόσον υπάρχει δυνατότητα πραγματικής προσφυγής. Ο Λίβυος υπήκοος ζήτησε διεθνή προστασία

στις 4 Μαρτίου 2019. Λόγω της ανάρμοστης συμπεριφοράς του στο ομοσπονδιακό κέντρο ασύλου όπου διέμενε, στις 8 Μαρτίου η Κρατική Γραμματεία για τη Μετανάστευση (SEM) τον τοποθέτησε σε ειδικό κέντρο υποδοχής για μη συνεργάσιμους αιτούντες, σύμφωνα με το άρθρο 24α του νόμου περί ασύλου. Τοποθετήθηκε στο συγκεκριμένο κέντρο στη Les Verrières για διάστημα 14 ημερών.

Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος άσυλο, η SEM εξέδωσε στις 9 Μαρτίου επίσημη απόφαση για την τοποθέτησή του στο ειδικό κέντρο. Στις 20 Μαρτίου, η SEM αποφάσισε τη μεταφορά του στη Γερμανία στο πλαίσιο της διαδικασίας του Δουβλίνου. Στις 21 Μαρτίου, ο αιτών άσυλο υπέβαλε προσφυγή αμφισβητώντας το μέτρο της τοποθέτησης σε ειδικό κέντρο και ισχυριζόμενος ότι το μέτρο ισοδυναμούσε με στέρηση της ελευθερίας κατά την έννοια του άρθρου 5 της ΕΣΔΑ, παρότι το μέτρο είχε λήξει. Ο αιτών άσυλο κατήγγειλε επίσης, βάσει του άρθρου 13 της ΕΣΔΑ, επίσημη αρνησιδικία, λόγω του ότι η SEM δεν εξέδωσε επίσημη απόφαση η οποία θα μπορούσε να προσβληθεί σχετικά με την τοποθέτηση σε ειδικό κέντρο.

Το ομοσπονδιακό διοικητικό δικαστήριο επισήμανε ότι η απόφαση της SEM της 8ης Μαρτίου 2019 είχε παρεμπίπτοντα χαρακτήρα και ότι μπορούσε να προσβληθεί μόνο μαζί με την απόφαση που ελήφθη για τη διαδικασία ασύλου. Ο αιτών άσυλο δεν στερήθηκε τη δυνατότητα πραγματικής προσφυγής, καθώς υπέβαλε την προσφυγή στις 21 Μαρτίου 2019, αφού η SEM εξέδωσε την απόφαση μεταφοράς βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου στις 20 Μαρτίου 2019. Το δικαστήριο επισήμανε ότι στέρηση της ελευθερίας κατά την έννοια του άρθρου 5 της ΕΣΔΑ σημαίνει ότι το πρόσωπο κρατείται παρά τη θέλησή του σε περιορισμένο χώρο για ένα ελάχιστο χρονικό διάστημα, και διαφέρει από τον απλό περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας λόγω της σοβαρότητας της παράβασης.

Το δικαστήριο σημείωσε ότι αν και το κέντρο της Les Verrières επιβάλλει καθημερινή απαγόρευση εξόδου από την εγκατάσταση από τις 5 μ.μ. έως τις 9 π.μ., οι ένοικοι μπορούν να φεύγουν από το κέντρο τις υπόλοιπες ώρες και τους επιτρέπεται να δέχονται επισκέψεις καθημερινά από τις 2 μ.μ. έως τις 8 μ.μ. με την άδεια του προσωπικού. Επιπλέον, δεν υπήρχαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι οι διαμένοντες περιορίζονται στα δωμάτιά τους ή ότι τίθενται περιορισμοί στην κυκλοφορία τους εντός του κέντρου. Κατά συνέπεια, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι ο αιτών άσυλο είχε έναν ορισμένο βαθμό ελευθερίας κινήσεων κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο ειδικό κέντρο, καθώς μπορούσε να εξέλθει κατά τις ώρες που επιτρεπόταν η έξοδος και δεν ήταν περιορισμένος στο δωμάτιό του. Το δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι συνθήκες στο κέντρο της Les Verrières, μολονότι περιόριζαν την ελευθερία του αιτούντος, δεν ήταν αρκετά περιοριστικές ώστε να συνιστούν στέρηση της ελευθερίας κατά την έννοια του άρθρου 5 της ΕΣΔΑ.

Επιπλέον, το δικαστήριο έκρινε ότι ο περιορισμός ήταν δικαιολογημένος λόγω της συμπεριφοράς του αιτούντος άσυλο, η οποία περιλάμβανε προσβολές και απειλές σωματικής βίας και θανάτου, απειλές για πυρπόληση του κέντρου ασύλου με όλους τους ενοίκους του, απόπειρα πρόκλησης ζημιάς σε εξωτερικό φράχτη και σπάσιμο παραθύρου και περσίδων. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο έκρινε ότι ο αιτών άσυλο υπονόμει σαφώς τη δημόσια ασφάλεια και τάξη, θέτοντας σε σημαντικό κίνδυνο τη λειτουργία και την ασφάλεια του κέντρου ασύλου. Διαπίστωσε επίσης ότι η τοποθέτηση του αιτούντος άσυλο στο κέντρο της Les Verrières, με τους αυστηρότερους ελέγχους και τη γεωγραφική απομόνωσή του, απέτρεψε

αποτελεσματικά περαιτέρω διαταραχές και προστάτευσε το προσωπικό και τους λοιπούς αιτούντες άσυλο.

Δεδομένης της άρνησης του αιτούντος άσυλο να φιλοξενηθεί αλλού, των ζημιών που προκάλεσε σε εγκαταστάσεις και της βίαιης συμπεριφοράς του που απαιτούσε την παρέμβαση της αστυνομίας, ένα λιγότερο αυστηρό μέτρο δεν ήταν πρακτικά εφικτό. Το δικαστήριο έκρινε τον περιορισμό αναλογικό, καθώς ο αντίκτυπος στην προσωπική ελευθερία του αιτούντος ήταν περιορισμένος σε σύγκριση με την ανάγκη διατήρησης της δημόσιας ασφάλειας και τάξης. Ως εκ τούτου, απέρριψε την προσφυγή.

4.2. Εγκατάλειψη του τόπου διαμονής και μη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχεία α) και β) της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ του 2013, τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίσουν ή να ανακαλέσουν τις υλικές συνθήκες υποδοχής εάν ο αιτών άσυλο εγκαταλείψει τον τόπο διαμονής του ή δεν συμμορφωθεί με υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων. Αυτοί οι λόγοι εξετάζονται σε δύο αξιοσημείωτες υποθέσεις, όπου τα δικαστήρια έκριναν ότι η ανάκληση των υλικών συνθηκών υποδοχής λόγω σύντομων απουσιών από τον τόπο διαμονής ήταν υπερβολική και ότι λιγότερο αυστηρά μέτρα θα ήταν καταλληλότερα.

Τον Σεπτέμβριο του 2023, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Υπουργείου Εσωτερικών](#), το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Lazio στην Ιταλία ακύρωσε το μέτρο ανάκλησης των υλικών συνθηκών υποδοχής που είχε επιβληθεί σε αιτούντα άσυλο λόγω μίας νυκτερινής απουσίας, κρίνοντάς το παράνομο και αποφαινόμενο ότι μέτρα περιορισμού των συνθηκών υποδοχής θα ήταν καταλληλότερα. Ο αιτών άσυλο υπέβαλε προσφυγή κατά της διαταγής ανάκλησης των συνθηκών υποδοχής στο κέντρο υποδοχής όπου φιλοξενούνταν από τον Ιούλιο του 2022. Η διαταγή εκδόθηκε από τη νομαρχία με την αιτιολογία ότι ο αιτών άσυλο φέρεται να είχε εγκαταλείψει το κέντρο.

Το Περιφερειακό Διοικητικό Δικαστήριο του Lazio έκρινε ότι η νομαρχία παραβίασε το άρθρο 23 στοιχείο α) του νομοθετικού διατάγματος 142/15 ανακαλώντας τα μέτρα υποδοχής βασιζόμενη στην υπόθεση ότι ο αιτών άσυλο είχε εγκαταλείψει το κέντρο. Το δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο αιτών άσυλο δεν εγκατέλειψε το κέντρο υποδοχής, αλλά απουσίασε μόνο για μία ημέρα. Το δικαστήριο έκρινε ότι η συμπεριφορά αυτή μπορεί να συνιστά παράβαση των κανόνων του κέντρου υποδοχής, αλλά αυτό δεν μπορεί, ωστόσο, να δικαιολογήσει την ανάκληση των συνθηκών υποδοχής, όπως περιγράφεται στην αναδιατυπωμένη ΟΣΥ. Αποφάνθηκε ότι μόνο περιορισμός των μέτρων θα μπορούσε να επιβληθεί στον αιτούντα άσυλο, σύμφωνα με το άρθρο 13 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/15.

Το δικαστήριο επικαλέστηκε την απόφαση του ΔΕΕ επί της υπόθεσης *Haqbin*, όπου κρίθηκε ότι ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επιβάλλει κυρώσεις που αίρουν προσωρινά υλικές συνθήκες υποδοχής, όπως στέγαση, τροφή ή ένδυση, ακόμη και σε περιπτώσεις σοβαρών παραβάσεων των κανόνων των κέντρων υποδοχής, καθώς αυτό θα στερούσε από τους αιτούντες άσυλο τη δυνατότητα κάλυψης των βασικών αναγκών τους. Το δικαστήριο

διευκρίνισε ότι, σύμφωνα με την αναδιατυπωμένη ΚΥΑ και την εν λόγω απόφαση, ο Ιταλός νομοθέτης κατάργησε το στοιχείο ε) της πρώτης παραγράφου του άρθρου 23 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/15 και τροποποίησε τη δεύτερη παράγραφο. Βάσει της τροποποίησης, η διάταξη αναφέρει ότι δεν επιτρέπεται πλέον η ανάκληση των μέτρων υποδοχής σε περιπτώσεις σοβαρής ή επανειλημμένης παράβασης των κανόνων της δομής στην οποία φιλοξενείται ο αιτών άσυλο. Αντίθετα, μπορούν να εφαρμόζονται λιγότερο σοβαρές συνέπειες, όπως η μεταφορά σε άλλο κέντρο, ο προσωρινός αποκλεισμός από τις δραστηριότητες ή τις υπηρεσίες του κέντρου υποδοχής, και η αναστολή ή η ανάκληση των επικουρικών παροχών, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Το δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το διάταγμα πρέπει να ακυρωθεί και έκανε δεκτή την προσφυγή.

Τον Σεπτέμβριο του 2021, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Κεντρικής Υπηρεσίας για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο](#), το Περιφερειακό Δικαστήριο της Χάγης που εδρεύει στο Hertogenbosch έκρινε ότι η διακοπή των συνθηκών υποδοχής ενός Σύρου αιτούντος άσυλο ήταν δυσανάλογη και παραβίαζε το άρθρο 20 παράγραφοι 4 και 5 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ. Οι συνθήκες υποδοχής ανακλήθηκαν λόγω της μη εμφάνισης του αιτούντος άσυλο σε τρεις διαδοχικές περιπτώσεις, παρά τους ισχυρισμούς του περί δικαιολογημένων απουσιών, όπως για λόγους ασθένειας, δυσκολιών στη μεταφορά και έλλειψης οικονομικών πόρων. Στη συνέχεια, ο αιτών άσυλο υπέβαλε αίτηση για προσωρινή δικαστική προστασία.

Το δικαστήριο εξέτασε τη μη εμφάνιση του αιτούντα άσυλο στην COA στις 20 Μαΐου, στις 27 Μαΐου και στις 3 Ιουνίου 2021. Διαπίστωσε ότι ο αιτών άσυλο δεν δικαιολόγησε επαρκώς τις απουσίες του τις δύο πρώτες ημερομηνίες, διότι δεν προσκόμισε επαληθεύσιμα αποδεικτικά στοιχεία ή έγγραφα για τους ισχυρισμούς του περί ασθένειας ή δυσκολιών στη μεταφορά. Όσον αφορά την υποχρέωση εμφάνισης στις 3 Ιουνίου 2021, παρόλο που ο αιτών άσυλο επικαλέστηκε οικονομικές δυσκολίες, η COA θεώρησε την εξήγηση αυτή ανεπαρκή, καθώς εκείνος δεν κατέδειξε με ποιον τρόπο οι δυσκολίες αυτές τον εμπόδισαν να εμφανιστεί, ούτε προσκόμισε εγκαίρως αποδεικτικά στοιχεία για την οικονομική του κατάσταση. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο έκρινε ότι η COA ορθώς έπαυσε την ισχύ του δικαιώματος υποδοχής του αιτούντος βάσει της Rva 2005.

Σύμφωνα με τις αρχές που καθορίστηκαν στην απόφαση του ΔΕΕ επί της υπόθεσης *Haqbin*, το δικαστήριο διαπίστωσε ότι η COA παραβίασε το άρθρο 20 παράγραφοι 4 και 5 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, διακόπτοντας την υποδοχή και τις παροχές σε είδος του αιτούντος άσυλο χωρίς να λάβει υπόψη τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 20 παράγραφος 5 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ. Επιπλέον, το δικαστήριο αναγνώρισε ότι ο αιτών άσυλο ισχυρίστηκε ότι ήταν άστεγος, δεν είχε μέσα διαβίωσης ή ασφάλιση υγείας και ήταν εξαρτημένος πλήρως από τρίτους για τις βασικές του ανάγκες. Ο ίδιος δήλωσε επίσης ότι απευθύνθηκε μάταια στον δήμο του Beek αναζητώντας καταφύγιο και βοήθεια.

Το δικαστήριο διαπίστωσε ότι η διακοπή των μέτρων προστασίας βασίστηκε αποκλειστικά στο γεγονός ότι ο αιτών άσυλο δεν συμμορφώθηκε με την υποχρέωση αναφοράς. Ως εκ τούτου, έκρινε ότι, υπό τις περιστάσεις αυτές, η COA παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3.4 του νόμου περί γενικού διοικητικού δικαίου, εφαρμόζοντας πλήρως το άρθρο 7 παράγραφος 1 στοιχείο ιβ) του Rva 2005. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο έκανε δεκτή την αίτηση για προσωρινή προστασία, διατάσσοντας την

COA να συνεχίσει την υποδοχή του αιτούντος και τις παροχές σε είδος έως ότου ληφθεί απόφαση επί της προσφυγής.

4.3. Απόκρυψη οικονομικών πόρων

Σύμφωνα με το άρθρο 20 παράγραφος 3 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ του 2013, τα κράτη μέλη δύνανται να περιορίζουν ή να αφαιρούν την πρόσβαση στις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν ο αιτών έχει αποκρύψει τους οικονομικούς του πόρους, επωφελούμενος, κατά συνέπεια, με τρόπο αθέμιτο από την παρεχόμενη στήριξη. Η σχετική νομολογία προέρχεται κυρίως από το Βέλγιο, όπου τα δικαστήρια εργατικών διαφορών έχουν συχνά ανατρέψει αποφάσεις για την ανάκληση υλικών συνθηκών υποδοχής βασιζόμενες σε εικαζόμενη απόκρυψη οικονομικών πόρων. Τα δικαστήρια αυτά έχουν τονίσει τη σημασία της διατήρησης της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της διασφάλισης της πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, ιδίως στις περιπτώσεις όπου η ανάκληση της στήριξης θα μπορούσε να οδηγήσει σε σοβαρή ταλαιπωρία ή κίνδυνο αστεγίας. Τα δικαστήρια υπογράμμισαν επίσης την υποχρέωση των αρχών να διενεργούν τους απαραίτητους και κατάλληλους ελέγχους σχετικά με το εισόδημα των αιτούντων άσυλο, να τους παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις τους (συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης ενημέρωσης των αρχών σχετικά με το εισόδημά τους), τις διαθέσιμες υπηρεσίες και τις εναλλακτικές δυνατότητες στέγασης.

Τον Μάιο του 2023, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο \(Fedasil\)](#), το δικαστήριο εργατικών διαφορών της Γάνδης στο Βέλγιο ακύρωσε απόφαση της Fedasil η οποία καλούσε έναν αιτούντα άσυλο να αποχωρήσει από το κέντρο υποδοχής, κρίνοντας ότι είχε επαρκή εισοδήματα. Το δικαστήριο έκρινε ότι θα έπρεπε να είχαν παρασχεθεί περαιτέρω πληροφορίες και βοήθεια για την προστασία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας του αιτούντος άσυλο και την πρόληψη του κινδύνου αστεγίας. Το δικαστήριο αναγνώρισε ότι ο αιτών άσυλο είχε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου και καθαρό μηνιαίο μισθό υψηλότερο από το κατώτατο εισόδημα. Αυτό σήμαινε ότι, κατ' αρχήν, πληρούσε τις ουσιαστικές προϋποθέσεις για την «απομάκρυνση από τον τόπο υποχρεωτικής καταγραφής των αιτούντων άσυλο που λαμβάνουν εισόδημα από μισθωτή εργασία», οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 9 του βασιλικού διατάγματος της 12ης Ιανουαρίου 2011 σχετικά με τη χορήγηση υλικής βοήθειας στους αιτούντες άσυλο που λαμβάνουν εισόδημα από επαγγελματική δραστηριότητα.

Το δικαστήριο διευκρίνισε ότι η απομάκρυνση από τον τόπο υποχρεωτικής καταγραφής διασφαλίζει ότι ο αιτών άσυλο δεν λαμβάνει πλέον υλική βοήθεια βάσει του νόμου περί υποδοχής, αλλά μπορεί κατ' αρχήν να απευθυνθεί στο αρμόδιο κέντρο κοινωνικής πρόνοιας (CPAS) για να λάβει υλικές υπηρεσίες. Το δικαστήριο επισήμανε την ανεπιτυχή αναζήτηση στέγης του αιτούντος, αναγνωρίζοντας τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αιτούντες διεθνή προστασία, όπως η αύξηση των ενοικίων, η ελλιπής ενημέρωση σχετικά με την υποχρέωση παροχής πληροφοριών, τα γλωσσικά εμπόδια και το επισφαλές νομικό καθεστώς, οι οποίες μπορούν να τους εκθέσουν σε εκμετάλλευση, αστεγία ή χρέη.

Στη συνέχεια, επισήμανε ότι δεν υπήρχαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι η Fedasil βοήθησε τον αιτούντα κατά τη μετάβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες. Συγκεκριμένα, έκρινε

ότι οι πληροφορίες που δόθηκαν στον αιτούντα άσυλο σχετικά με τις υπηρεσίες που παρέχει το CPAS ήταν ανεπαρκείς. Το δικαστήριο διαπίστωσε ότι ο αιτών άσυλο διέτρεχε τον κίνδυνο να μην λάβει υποδοχή από τη Fedasil ούτε κοινωνικές υπηρεσίες από το CPAS, γεγονός που θα μπορούσε να οδηγήσει σε αστεγία και να θίξει την ανθρώπινη αξιοπρέπεια του. Έκρινε ότι η προθεσμία των 30 ημερών για να αναχωρήσει από το κέντρο και να βρει στέγη ήταν πολύ σύντομη, και, παρότι χορηγήθηκαν παρατάσεις, ο αιτών άσυλο εξακολουθούσε να διατρέχει κίνδυνο προσβολής της αξιοπρέπειάς του λόγω της δυσκολίας να εξασφαλίσει στέγη.

Το δικαστήριο απέρριψε επίσης το επιχείρημα της Fedasil ότι ο αιτών άσυλο κράτησε κρυφό το εισόδημά του, επισημαίνοντας ότι ενδέχεται να μην είχε γίνει σαφές στον ενδιαφερόμενο ότι οι πληροφορίες έπρεπε να διαβιβαστούν στις αρχές με συγκεκριμένο τρόπο. Το δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το καταλληλότερο μέτρο ήταν να χρεωθεί ο αιτών άσυλο, με βάση το εισόδημά του, για τη διαμονή του σε εγκατάσταση υποδοχής, ενώ αναζητά ιδιωτική στέγη.

Τον Μάιο του 2023, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο \(αριθ. 2\) κατά Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο \(Fedasil\)](#), το δικαστήριο εργατικών διαφορών της Γάνδης στο Βέλγιο ακύρωσε απόφαση της Fedasil η οποία καλούσε έναν αιτούντα άσυλο να αποχωρήσει από το κέντρο υποδοχής λόγω του ότι λάμβανε εισόδημα. Το δικαστήριο έκρινε ότι η Fedasil δεν τήρησε το καθήκον επιμέλειας που υπέχει επαληθεύοντας τα αποδεικτικά στοιχεία και, εάν ήταν αναγκαίο, ζητώντας συμπληρωματικά έγγραφα. Το δικαστήριο παρατήρησε ότι τα έγγραφα δεν αποδεικνύαν επαρκώς ότι η σύμβαση εργασίας του αιτούντος άσυλο πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 9 του βασιλικού διατάγματος της 12ης Ιανουαρίου 2011, καθώς ο αιτών άσυλο είχε συνάψει μόνο βραχυπρόθεσμες ή προσωρινές συμβάσεις, και όχι σύμβαση ελάχιστης διάρκειας έξι μηνών ή σύμβαση αορίστου χρόνου. Ως εκ τούτου, επισήμανε ότι η Fedasil δεν συμμορφώθηκε με το καθήκον επιμέλειάς της, δεδομένου ότι τα υπολογισθέντα στοιχεία απασχόλησης δεν ήταν ακριβή.

Επιπλέον, το δικαστήριο έκρινε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση, της 23ης Νοεμβρίου 2022, στηρίχθηκε μόνο σε στοιχεία σχετικά με την απασχόληση από την 1η Ιανουαρίου 2022 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2022, καθώς και σε στοιχεία σχετικά με το εισόδημα από την 1η Ιανουαρίου 2022 έως τις 30 Ιουνίου 2022. Η Fedasil δεν εξέτασε αν η κατάσταση του αιτούντος άσυλο είχε μεταβληθεί μεταξύ Ιουνίου και Νοεμβρίου 2022, την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης. Το δικαστήριο επισήμανε ότι η Fedasil δεν εξέτασε τον αιτούντα άσυλο και δεν ζήτησε από τον ίδιο ή από τρίτους επικαιροποιημένα στοιχεία σχετικά με την απασχόληση και το εισόδημά του. Επισήμανε επίσης ότι η Fedasil θα έπρεπε να είχε γνωστοποιήσει στον αιτούντα την πρόθεσή της να λάβει σχετική απόφαση, δίνοντάς του την ευκαιρία να απαντήσει. Συμπερασματικά, το δικαστήριο έκρινε ότι η Fedasil δεν απέδειξε ότι ο αιτών άσυλο πληρούσε τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 9 του βασιλικού διατάγματος της 12ης Ιανουαρίου 2011, οπότε ακύρωσε την απόφαση και διέταξε τη Fedasil να παράσχει υλική βοήθεια στον αιτούντα άσυλο.

Τον Μάρτιο του 2023, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Fedasil](#), το δικαστήριο εργατικών διαφορών της Γάνδης στο Βέλγιο ακύρωσε απόφαση της Fedasil η οποία καλούσε έναν αιτούντα άσυλο να αποχωρήσει από το κέντρο υποδοχής λόγω του εισοδήματος που λάμβανε. Το δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση ερχόταν σε αντίφαση με την αρχή της

εξασφάλισης αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας. Το δικαστήριο αναγνώρισε ότι ο αιτών άσυλο είχε σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου και καθαρό μηνιαίο μισθό υψηλότερο από το κατώτατο εισόδημα, πληρώνοντας επομένως τις προϋποθέσεις για την απομάκρυνση από τον τόπο υποχρεωτικής καταγραφής που προβλέπεται στο άρθρο 9 του βασιλικού διατάγματος της 12ης Ιανουαρίου 2011.

Το δικαστήριο επισήμανε ότι, παρά το εισόδημα και τις προσπάθειές του, ο αιτών άσυλο αντιμετώπιζε δυσκολίες στην εξεύρεση στέγης, κυρίως λόγω του προσωρινού χαρακτήρα της άδειας διαμονής του, γεγονός που αποθάρρυνε τους ιδιοκτήτες από το να ενοικιάσουν την κατοικία τους σε αυτόν. Ως εκ τούτου, έκρινε την προσβαλλόμενη απόφαση παράνομη. Το δικαστήριο διευκρίνισε ότι ο νόμος περί υποδοχής έχει ως σκοπό να εξασφαλίζει στους αιτούντες άσυλο ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης μέσω των κοινωνικών υπηρεσιών. Το δικαστήριο έκρινε ότι η απομάκρυνση από τον τόπο υποχρεωτικής καταγραφής δεν ενδείκνυται σε περιπτώσεις όπως η προκειμένη όπου υπάρχουν σοβαρές αμφιβολίες σχετικά με την αυτονομία του αιτούντος. Επιπλέον, το δικαστήριο έκρινε ότι η δήλωση του εναγομένου ότι το CPAS δεν θα αναλάμβανε την ευθύνη έως ότου ο αιτών άσυλο να μείνει άστεγος για μία νύχτα δεν συνάδει με τη διαφύλαξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Τον Φεβρουάριο του 2022, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο κατά Fedasil](#), το δικαστήριο εργατικών διαφορών των Βρυξελλών διέταξε την άμεση επιστροφή ενός αιτούντος άσυλο σε κέντρο υποδοχής της Fedasil, κρίνοντας ότι η ανάκληση των συνθηκών υποδοχής ήταν αντίθετη προς την αναδιατυπωμένη ΟΣΥ και την απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση *Haqbin*. Η υπόθεση αφορούσε υπήκοο του Αφγανιστάν, του οποίου η πρόσβαση στις υλικές συνθήκες υποδοχής είχε ανακληθεί προσωρινά για 21 ημέρες. Το δικαστήριο έλαβε υπόψη ότι ο αιτών άσυλο, ο οποίος ήταν 18 ετών, ζούσε στο δίκτυο υποδοχής της Fedasil επί 16 έτη. Παρατήρησε ότι ήταν εύλογο να μην έχει κοινωνικό δίκτυο στο Βέλγιο για να τον φιλοξενήσει προσωρινά και επισήμανε ότι έζησε στον δρόμο επί μία εβδομάδα.

Το δικαστήριο έκρινε ότι η επισφαλής κατάσταση του αιτούντα άσυλο πληρούσε τα κριτήρια της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων και δικαιολογούσε τα προσωρινά μέτρα. Ως εκ τούτου, αποφάνθηκε ότι ο αιτών άσυλο έπρεπε να επιστρέψει αμέσως στο δίκτυο υποδοχής της Fedasil και διέταξε τη Fedasil να παράσχει την πλήρη υλική βοήθεια που απαιτείται βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 6 του νόμου περί υποδοχής.

4.4. Περιορισμός των υλικών συνθηκών υποδοχής και διαδικασία του Δουβλίνου

Εφόσον προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, μπορούν να επιβληθούν περιορισμοί των υλικών συνθηκών υποδοχής όταν οι αιτούντες δεν συνεργάζονται με τις αρχές ή παρεμποδίζουν ενεργά την εκτέλεση αποφάσεων μεταφοράς στο πλαίσιο του κανονισμού Δουβλίνο III. Η νομολογία στο πλαίσιο αυτό προέρχεται κυρίως από τη Γερμανία, όπου τα δικαστήρια κοινωνικών υποθέσεων έχουν τονίσει ότι οι περιορισμοί αυτοί πρέπει να αιτιολογούνται λεπτομερώς.

Τον Ιούλιο του 2024, στην [υπόθεση Αιτών άσυλο κατά Περιφέρειας Α](#), το ομοσπονδιακό δικαστήριο κοινωνικών υποθέσεων υπέβαλε ερωτήματα στο ΔΕΕ για την έκδοση προδικαστικής απόφασης σχετικά με τη συμμόρφωση των εθνικών διατάξεων που αφορούν τον περιορισμό των παροχών σε χρήμα με την αναδιατυπωμένη ΟΣΥ, ιδίως στο πλαίσιο της υποδοχής εν αναμονή μεταφοράς βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου. Η υπόθεση αφορούσε έναν Αφγανό αιτούντα του οποίου η αίτηση ασύλου κρίθηκε ότι εμπίπτει στην αρμοδιότητα της Ρουμανίας σύμφωνα με τον κανονισμό Δουβλίνο III. Αυτό οδήγησε στην έκδοση απόφασης μεταφοράς, ωστόσο εκείνη την περίοδο οι ρουμανικές αρχές είχαν ανακοινώσει την προσωρινή αναστολή των εισερχόμενων μεταφορών βάσει του κανονισμού Δουβλίνο III λόγω των επιχειρησιακών επιπτώσεων του πολέμου στην Ουκρανία. Οι παροχές του σε χρήμα ανακλήθηκαν και έλαβε μόνο υποστήριξη σε είδος, βάσει του άρθρου 1α παράγραφος 7 του νόμου περί παροχών σε αιτούντες άσυλο (AsylbLG), ο οποίος εφαρμόζεται στους ξένους υπηκόους που υποχρεούνται να εγκαταλείψουν τη χώρα σε υποθέσεις που διέπονται από τον κανονισμό του Δουβλίνου.

Το ομοσπονδιακό δικαστήριο κοινωνικών υποθέσεων υπέβαλε στο ΔΕΕ τα ακόλουθα ερωτήματα για την έκδοση προδικαστικής απόφασης:

«1. Διάταξη κράτους μέλους η οποία παρέχει στους αιτούντες διεθνή προστασία, ανάλογα με το καθεστώς τους ως προσώπων που υποχρεούνται να εγκαταλείψουν τη χώρα εντός της προθεσμίας μεταφοράς σύμφωνα με τον κανονισμό Δουβλίνο III, μόνον το δικαίωμα σε στέγη, τροφή, προσωπική φροντίδα και υγειονομική περίθαλψη, καθώς και σε θεραπεία σε περίπτωση ασθένειας και, ανάλογα με τις περιστάσεις της εκάστοτε περίπτωσης, σε ρουχισμό, διαρκή αγαθά οικιακής χρήσης και καταναλωτικά αγαθά, καλύπτει το ελάχιστο επίπεδο που περιγράφεται στο άρθρο 17 παράγραφοι 2 και (5) της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ;

Εάν η απάντηση στο ερώτημα 1 είναι αρνητική:

2. α) Έχει το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο γ), της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ σε συνδυασμό με το άρθρο 2 στοιχείο ιζ) της οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου (ΟΔΑ) την έννοια ότι η μεταγενέστερη αίτηση καλύπτει και τις περιπτώσεις στις οποίες ο αιτών άσυλο έχει προηγουμένως υποβάλει αίτηση για διεθνή προστασία σε άλλο κράτος μέλος, και, επ' αυτής της βάσης, απέρριψε η BAMF την αίτηση ως μη παραδεκτή βάσει του κανονισμού Δουβλίνο III και διέταξε τη μεταφορά στο αρμόδιο κράτος μέλος;

β) Για τον προσδιορισμό του αν η συγκεκριμένη περίπτωση συνιστά μεταγενέστερη αίτηση κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχείο ιζ) της αναδιατυπωμένης ΟΔΑ, έχει σημασία η ημερομηνία ανάκλησης ή η ημερομηνία απόφασης του άλλου κράτους μέλους, σύμφωνα με τα άρθρα 27 ή 28 της αναδιατυπωμένης ΟΔΑ;

γ) Ερμηνεύεται το άρθρο 20 παράγραφος 1 στοιχείο γ), σε συνδυασμό με το άρθρο 20 παράγραφοι 5 και 6 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, σε συνδυασμό με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ κατά την έννοια ότι είναι επιτρεπτός ο περιορισμός των παροχών που χορηγούνται στο πλαίσιο της υποδοχής σε παροχές για την κάλυψη των αναγκών σε τροφή και στέγαση, συμπεριλαμβανομένης της θέρμανσης,

καθώς και σε προσωπική φροντίδα και υγειονομική περίθαλψη, σε παροχές σε περίπτωση ασθένειας και –ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση– σε ρουχισμό και οικιακά καταναλωτικά αγαθά;»

Η υπόθεση δεν έχει ακόμη εκδικαστεί από το ΔΕΕ (επί του παρόντος είναι καταχωρισμένη με τον αριθμό αναφοράς [C-621/24](#)).

Τον Δεκέμβριο του 2022, στην υπόθεση [Α. κατά Περιφέρειας Hildesheim](#), το ανώτατο δικαστήριο κοινωνικών υποθέσεων της Κάτω Σαξονίας έκρινε ότι η αναστολή των παροχών με βάση την εικαζόμενη μη συμμόρφωση του αιτούντος άσυλο με τις αποφάσεις μεταφοράς που εκδόθηκαν σύμφωνα με τον κανονισμό Δουβλίνο III ήταν παράνομη. Η BAMF δήλωσε ότι για την αίτηση ασύλου που υπέβαλε ένας Σουδανός υπήκοος ήταν υπεύθυνη η Ουγγαρία, και έλαβε απόφαση μεταφοράς. Την ημέρα της προγραμματισμένης μεταφοράς τον Μάρτιο, διαδηλωτές εμπόδισαν την πρόσβαση στο διαμέρισμά του, με αποτέλεσμα να ακυρωθεί η μεταφορά. Μια μεταγενέστερη απόπειρα μεταφοράς τον Μάιο απέτυχε επειδή οι αρχές δεν κατάφεραν να εντοπίσουν τον αιτούντα άσυλο. Η BAMF ανακάλεσε την απόφαση μεταφοράς και ανέλαβε την ευθύνη να εξετάσει την αίτηση λόγω της λήξης της προθεσμίας μεταφοράς.

Η περιφέρεια του Hildesheim περιόρισε τις χορηγούμενες σε αυτόν παροχές βάσει του άρθρου 1α του AsylbLG (Περιορισμός των δικαιωμάτων) τον Απρίλιο του 2015, επικαλούμενη τη δική του ευθύνη για τη μη πραγματοποίηση της μεταφοράς βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου. Ο αιτών άσυλο υπέβαλε προσφυγή ενώπιον του δικαστηρίου κοινωνικών υποθέσεων του Hildesheim, το οποίο διέταξε την ανάκληση του περιορισμού και χορήγησε βασικές παροχές για τον Απρίλιο του 2015. Οι υπόλοιπες αιτήσεις παροχών από τον Μάιο έως τον Σεπτέμβριο του 2015 απορρίφθηκαν λόγω μη υποβολής ρητού αιτήματος εξέτασης. Η περιφέρεια του Hildesheim άσκησε έφεση ενώπιον του ανώτερου δικαστηρίου κοινωνικών υποθέσεων της Κάτω Σαξονίας (με έδρα τη Βρέμη), υποστηρίζοντας ότι οι περιορισμοί στις παροχές ήταν νόμιμοι. Ο αιτών άσυλο κατέθεσε επίσης προσφυγή, ζητώντας πλήρεις παροχές για τους επίμαχους μήνες.

Το δικαστήριο έκρινε ότι ο αιτών άσυλο δικαιούνταν τις βασικές παροχές δυνάμει του άρθρου 3 του AsylbLG από τον Μάιο έως τον Σεπτέμβριο του 2015, και του άρθρου 2 του AsylbLG (Παροχές σε ειδικές περιπτώσεις) για την περίοδο από τις 20 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2015. Ο αιτών άσυλο δεν είχε εισοδήματα ή περιουσιακά στοιχεία πριν λάβει τις εν λόγω παροχές, και, συνεπώς, ο περιορισμός από τον Απρίλιο κρίθηκε παράνομος. Το δικαστήριο διευκρίνισε ότι δεν υπήρχαν προσωπικοί λόγοι οι οποίοι να εμποδίζουν τη μεταφορά του αιτούντος από τον Απρίλιο και μετά. Ο περιορισμός των παροχών λόγω των πράξεων του αιτούντος άσυλο ισχύει μόνο για όσο συνεχίζεται η εν λόγω υπαίτια συμπεριφορά, σύμφωνα με το άρθρο 1α αριθ. 2 του AsylbLG. Το δικαστήριο έκρινε ότι η συμπεριφορά του αιτούντος άσυλο που παρεμπόδιζε τη μεταφορά εκδηλώθηκε αποκλειστικά την ημέρα της προγραμματισμένης μεταφοράς και είχε σταματήσει έως τον Απρίλιο. Επιπλέον, το δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι ο αιτών άσυλο δεν ήταν υπεύθυνος για τη μη εκτέλεση της απόφασης μεταφοράς. Σύμφωνα με το άρθρο 1α αριθ. 2 του AsylbLG, πρέπει να αποδειχθεί ότι η μη εκτέλεση της μεταφοράς οφείλεται σε περιστάσεις που μπορούν να καταλογιστούν στον αιτούντα άσυλο. Το δικαστήριο έκρινε ότι εκείνος δεν αντιστάθηκε ενεργά στη μεταφορά αλλά απλώς συνέβαλε στη μη παραλαβή του, ενημερώνοντας τους άλλους για την προγραμματισμένη ώρα· δεν οργάνωσε ο ίδιος τον

αποκλεισμό που πραγματοποίησαν περίπου 100 άγνωστοι υποστηρικτές και δήλωσε πειστικά ότι δεν μπορούσε να βγει από το διαμέρισμά του λόγω του αποκλεισμένου κλιμακοστασίου. Επίσης, δεν ήταν υπεύθυνος για την επακόλουθη αποτυχημένη απόπειρα μεταφοράς, καθώς δεν βρισκόταν στο διαμέρισμά του και δεν είχε ειδοποιηθεί για την απόπειρα.

Τέλος, το δικαστήριο έκρινε ότι για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα του Σεπτεμβρίου, ο αιτών άσυλο δικαιούνταν παροχές βάσει του άρθρου 2 παράγραφος 1 του AsylbLG, καθώς διέμενε συνεχώς στη Γερμανία κατά την απαιτούμενη περίοδο αναμονής. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου δεν επέδειξε συμπεριφορά που να συνιστά κατάχρηση της παραμονής του. Το δικαστήριο διευκρίνισε ότι η παθητική μη συμμετοχή σε προσπάθειες μεταφοράς ή η ειλικρινής δήλωση της απροθυμίας αναχώρησης γενικά δεν θεωρείται καταχρηστική συμπεριφορά. Το δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι, δεδομένου ότι ο αιτών δεν ήταν υπεύθυνος για τη μη εκτέλεση της απόφασης μεταφοράς, δεν υπήρχαν στοιχεία που να αποδεικνύουν ανέντιμη συμπεριφορά η οποία θα συνιστούσε κατάχρηση σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 του AsylbLG, και έδωσε εντολή να χορηγηθούν στον αιτούντα βασικές παροχές για τον Απρίλιο του 2015 σύμφωνα με το άρθρο 3 του AsylbLG.

4.5. Περιορισμός των υλικών συνθηκών υποδοχής δικαιούχων διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος

Υποθέσεις επιβολής περιορισμών στις υλικές συνθήκες υποδοχής αιτούντων άσυλο οι οποίοι εισήλθαν στη Γερμανία αφού τους είχε χορηγηθεί διεθνής προστασία σε άλλο κράτος μέλος εξετάστηκαν κυρίως από τα γερμανικά δικαστήρια κοινωνικών υποθέσεων. Τα δικαστήρια τόνισαν την ανάγκη σεβασμού του θεμελιώδους δικαιώματος σε αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Όρισαν ότι οι περιορισμοί πρέπει να είναι αναλογικοί και να λαμβάνουν υπόψη τους πιθανούς κινδύνους απάνθρωπης μεταχείρισης που ενδέχεται να προκύψουν σε περίπτωση μεταφοράς σε άλλο κράτος μέλος.

Τον Μάρτιο του 2023, το ανώτερο δικαστήριο κοινωνικών υποθέσεων της Βαυαρίας εξέδωσε δύο παρόμοιες αποφάσεις σε υποθέσεις που αφορούσαν τον περιορισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής: [Αιτούντες άσυλο κατά Αποκεντρωμένης Στέγασης](#) που αφορούσε ένα παντρεμένο ζευγάρι Σύρων υπηκόων και [Αιτούντες άσυλο κατά Αποκεντρωμένης Στέγασης](#) που αφορούσε ένα παντρεμένο ζευγάρι Παλαιστινίων από τη Συρία. Και στις δύο υποθέσεις, το δικαστήριο ανέτρεψε την απόφαση περιορισμού των παροχών, βασιζόμενο στο ότι οι αρχές δεν απέδειξαν παράβαση υποχρέωσης και δεν εξέτασαν τη σκοπιμότητα της μεταφοράς των αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα.

Και τα δύο ζευγάρια εισήλθαν στη Γερμανία αφού είχαν προηγουμένως λάβει διεθνή προστασία στην Ελλάδα, όπου ισχυρίστηκαν ότι αντιμετώπισαν σημαντικές δυσκολίες, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης στέγασης, ιατρικής περίθαλψης και απασχόλησης. Λόγω του σημαντικού κινδύνου απάνθρωπης μεταχείρισης που ήταν πιθανό να αντιμετωπίσουν στην Ελλάδα, η BAMF αποφάσισε να μην κηρύξει τις αιτήσεις τους μη παραδεκτές και να τους χορηγήσει διεθνή προστασία. Στη συνέχεια, οι αρχές πρότειναν τον περιορισμό των παροχών λόγω της συνεχιζόμενης προστασίας τους και της δυνατότητάς τους να επιστρέψουν στην Ελλάδα. Εκδόθηκε απόφαση με την οποία περιορίζονταν οι παροχές σε

είδος για προσωπική φροντίδα, υγειονομική περίθαλψη, τροφή και στέγαση από την 1η Ιουλίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Οι αιτούντες άσυλο υπέβαλαν προσφυγή κατά της απόφασης, υποστηρίζοντας ότι ο περιορισμός των παροχών τους παραβίαζε την αξιοπρέπεία τους και ότι το προηγούμενο καθεστώς διεθνούς προστασίας τους δεν θα έπρεπε να δικαιολογεί περιορισμούς των παροχών. Το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο Κοινωνικών Υποθέσεων της Βαυαρίας διέταξε προσωρινά την πλήρη χορήγηση παροχών από τις 5 Ιουλίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2021. Ωστόσο, οι αρχές υποστήριξαν ότι οι περιορισμοί ήταν δικαιολογημένοι, ισχυριζόμενες παράβαση υποχρέωσης των αιτούντων άσυλο λόγω της εισόδου τους στη Γερμανία. Το δικαστήριο κοινωνικών υποθέσεων απέρριψε τις προσφυγές τους, δηλώνοντας ότι οποιαδήποτε είσοδος στη Γερμανία μετά τη χορήγηση διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα συνιστούσε παράβαση υποχρέωσης.

Οι αιτούντες άσυλο υπέβαλαν προσφυγή στο ανώτερο δικαστήριο κοινωνικών υποθέσεων της Βαυαρίας, ισχυριζόμενοι ότι η επιστροφή στην Ελλάδα ήταν παράλογη και οι μειώσεις των παροχών αδικαιολόγητες. Αιτήθηκαν τη χορήγηση βασικών παροχών χωρίς περιορισμούς για την επίμαχη περίοδο και ζήτησαν να ακυρωθεί η απόφαση. Το δικαστήριο έκρινε ότι οι αποφάσεις ήταν παράνομες και παραβίαζαν τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο, καθώς αυτοί δικαιούνταν απεριόριστες βασικές παροχές για τη σχετική περίοδο σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του AsylbLG.

Το δικαστήριο υπογράμμισε το θεμελιώδες δικαίωμα σε αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης και την αρχή της αναλογικότητας, δηλώνοντας ότι οι περιορισμοί των παροχών απαιτούν απόδειξη της υπαιτιότητας σύμφωνα με το άρθρο 1α παράγραφος 4 του AsylbLG. Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι αιτούντες άσυλο δεν παρέβησαν καμία υποχρέωση όσον αφορά την παρουσία τους στη Γερμανία, καθώς η είσοδος και μόνο στη χώρα δεν συνιστά επαρκή υπαιτιότητα. Το δικαστήριο αναγνώρισε ότι υπήρχαν βάσιμοι λόγοι να εισέλθουν στη χώρα, συμπεριλαμβανομένων των μη καλυπτόμενων βασικών αναγκών τους και της πιθανής απάνθρωπης μεταχείρισης στην Ελλάδα, η οποία παραβίαζε το άρθρο 3 της ΕΣΔΑ. Τελικά, το δικαστήριο αποφάνθηκε ότι η παραμονή των αιτούντων άσυλο στη Γερμανία δεν συνιστούσε παράβαση υποχρέωσης, καθώς η επιστροφή τους στην Ελλάδα θεωρήθηκε παράλογη λόγω του κινδύνου απάνθρωπης μεταχείρισης.

Επιπλέον, το δικαστήριο υπογράμμισε ότι οι αρχές δεν τους ενημέρωσαν σχετικά με τη δυνατότητα να αποφύγουν τον περιορισμό των παροχών λόγω της οικειοθελούς αναχώρησης τους πριν από τη μείωση των παροχών. Επίσης, το δικαστήριο υπογράμμισε την έλλειψη εύλογου χρονικού περιθωρίου συμμόρφωσης, δηλώνοντας ότι η απουσία σαφούς καθοδήγησης κατέστησε την επιλογή εξόδου ανεπαρκή για να στοιχειοθετηθεί παράβαση υποχρέωσης. Συγκεκριμένα, η έλλειψη προθεσμίας αναχώρησης από τη Γερμανία προκειμένου να αποφευχθούν οι περιορισμοί των παροχών κρίθηκε αδικαιολόγητη, καθώς δεν έδωσε στους αιτούντες άσυλο τη δέουσα δυνατότητα να αντιδράσουν. Για τους λόγους αυτούς, το δικαστήριο επικύρωσε τις προσφυγές, δηλώνοντας ότι οι αιτούντες άσυλο δικαιούνταν βασικές παροχές χωρίς περιορισμούς κατά τη διάρκεια της σχετικής περιόδου.

4.6. Παροχή επαρκούς ενημέρωσης

Τα δικαστήρια έχουν τονίσει ότι, όταν αυτό προβλέπεται από την εθνική νομοθεσία, οι αρχές πρέπει να παρέχουν επαρκή ενημέρωση στα άτομα που διατρέχουν κίνδυνο ανάκλησης των συνθηκών υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της έγκαιρης ειδοποίησης για την κίνηση της διαδικασίας και της σαφούς κοινοποίησης προηγούμενων κυρώσεων, όπως προειδοποιήσεων. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται ότι οι αιτούντες άσυλο κατανοούν τις υποχρεώσεις τους και τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης. Η απαίτηση για λεπτομερή και σαφή ενημέρωση σχετικά με τη διαδικασία, τις υποχρεώσεις και τις πιθανές συνέπειες υπογραμμίστηκε από τα δικαστήρια, και στις περιπτώσεις που αυτές οι διαδικαστικές απαιτήσεις δεν τηρήθηκαν, οι ανακλήσεις ακυρώθηκαν. Παρόλα αυτά, σε ορισμένες υποθέσεις, η ανάκληση των συνθηκών υποδοχής επικυρώθηκε παρά τις διαδικαστικές ελλείψεις, όταν οι παραβάσεις του αιτούντος άσυλο –όπως επανειλημμένες παραβάσεις των εσωτερικών κανόνων ή εμπλοκή σε εγκληματικές δραστηριότητες– κρίθηκαν αρκετά σοβαρές.

Όπως προαναφέρθηκε, τον Μάιο του 2023, στην υπόθεση [Αιτών άσυλο \(αριθ. 2\) κατά Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο \(Fedasil\)](#), το δικαστήριο εργατικών διαφορών της Γάνδης στο Βέλγιο ακύρωσε απόφαση της Fedasil η οποία καλούσε έναν αιτούντα άσυλο να αποχωρήσει από το κέντρο υποδοχής λόγω του ότι λάμβανε εισόδημα. Επισήμανε ότι η Fedasil θα έπρεπε να είχε γνωστοποιήσει στον αιτούντα την πρόθεσή της να λάβει σχετική απόφαση, δίνοντάς του την ευκαιρία να απαντήσει.

Όπως προαναφέρθηκε, τον Μάρτιο του 2023 στις υποθέσεις [Αιτούντες άσυλο κατά Αποκεντρωμένης Στέγασης](#) και [Αιτούντες άσυλο κατά Αποκεντρωμένης Στέγασης](#), το ανώτερο δικαστήριο κοινωνικών υποθέσεων της Βαυαρίας διαπίστωσε ότι οι αιτούντες δεν είχαν ενημερωθεί επαρκώς για το πώς θα μπορούσαν να αποφύγουν τη μείωση των παροχών πριν ληφθούν οι αποφάσεις. Το δικαστήριο επισήμανε ότι οι αρχές δεν παρείχαν σαφή καθοδήγηση, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τις επιλογές οικειοθελούς αναχώρησης και ενός εύλογου χρονικού περιθωρίου, γεγονός που στέρησε από τους αιτούντες τη δέουσα δυνατότητα να αντιδράσουν.

Τον Ιούλιο του 2023, [στην υπόθεση Αιτών άσυλο κατά Υπουργείου Εσωτερικών](#), το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Molise στην Ιταλία ανέστειλε την ανάκληση των συνθηκών υποδοχής, διότι η απόφαση είχε εκδοθεί προτού να έχει πρόσβαση ο αιτών άσυλο στη διαδικασία διεθνούς προστασίας. Ο αιτών άσυλο, υπήκοος του Πακιστάν, φιλοξενήθηκε σε ειδικό κέντρο υποδοχής (CAS) στο Molise λόγω της προσωρινής εξάντλησης των διαθέσιμων θέσεων στα κανονικά κέντρα, η οποία οφειλόταν στη σημαντική αύξηση των αφίξεων. Στις 23 Φεβρουαρίου 2022, ο επικεφαλής του συνεταιρισμού που διαχειρίζεται το CAS ενημέρωσε τη νομαρχία της Isernia ότι ο αιτών άσυλο είχε εγκαταλείψει το κέντρο την προηγούμενη νύχτα. Κατά συνέπεια, στις 10 Μαρτίου 2022, η νομαρχία διέταξε την άμεση ανάκληση των μέτρων υποδοχής, κατ' εφαρμογήν του νομοθετικού διατάγματος 142/2015, άρθρο 13 και άρθρο 23 παράγραφος 1α. Εν τω μεταξύ, ο αιτών άσυλο μετεγκαταστάθηκε σε άλλο CAS στην περιφέρεια της Liguria και, στις 22 Απριλίου, εξέφρασε επισήμως για πρώτη φορά την πρόθεσή του να υποβάλει αίτηση για μέτρα υποδοχής στο πλαίσιο της αίτησής του

για διεθνή προστασία, όπως ορίζεται στο άρθρο 6 του νομοθετικού διατάγματος 142/2015. Την ίδια ημέρα τού κοινοποιήθηκε η απόφαση του νομάρχη της Isernia να ανακαλέσει τα μέτρα υποδοχής, η οποία είχε εκδοθεί στις 10 Μαρτίου 2022.

Ο αιτών άσυλο προσέβαλε την απόφαση αυτή ενώπιον του περιφερειακού διοικητικού δικαστηρίου, επικαλούμενος παράβαση του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/2015, άρθρα 13 και 23, υποστηρίζοντας ότι δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του αμφισβητούμενου μέτρου, και ότι αυτό δεν ήταν ούτε αναλογικό ούτε επαρκώς αιτιολογημένο. Ο αιτών άσυλο επικαλέστηκε μη εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας, ιδίως του άρθρου 13 και του άρθρου 20 στοιχεία α) και ε) του νομοθετικού διατάγματος 142/2015, σε περίπτωση ερμηνείας αντίθετης προς το δίκαιο της Ένωσης, ιδίως προς το άρθρο 20 της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ. Ο αιτών άσυλο υποστήριξε ότι υπήρξε παράβαση και ανεπαρκής εφαρμογή του άρθρου 23 στοιχείο α) του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/2015, καθώς δεν υφίσταντο απαιτήσεις και λόγοι έρευνας, καθώς και παράβαση της αναδιατυπωμένης ΟΣΥ, όπως μεταφέρθηκε στο νομοθετικό διάταγμα αριθ. 142/2015, καθώς τα έγγραφα δεν μεταφράστηκαν σε γλώσσα που να γνωρίζει ο ίδιος.

Το περιφερειακό διοικητικό δικαστήριο του Molise αποφάνθηκε ότι ένα μέτρο τόσο αυστηρό όσο η ανάκληση των συνθηκών υποδοχής απαιτεί να έχει ενημερωθεί επαρκώς ο αιτών άσυλο σχετικά με το καθεστώς και τις υποχρεώσεις του. Σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/2015, οι πληροφορίες αυτές πρέπει να παρέχονται τη στιγμή της υποβολής της επίσημης αίτησης. Χωρίς τις πληροφορίες αυτές, ο αιτών άσυλο δεν γνωρίζει τις υποχρεώσεις του και τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης, με αποτέλεσμα η ανάκληση των συνθηκών υποδοχής να είναι αδικαιολόγητη και δυσανάλογη.

Το δικαστήριο δήλωσε ότι η ανάκληση δεν θα πρέπει να γίνεται πριν από την επίσημη ένταξη του αιτούντος στο σύστημα διεθνούς προστασίας, όπως περιγράφεται στο άρθρο 14 παράγραφος 1 του νομοθετικού διατάγματος αριθ. 142/2015. Έκρινε ότι το επίμαχο μέτρο βασιζόταν σε εσφαλμένες και ελλιπείς προϋποθέσεις, καθώς ο αιτών άσυλο δεν είχε τη δυνατότητα να υποβάλει επίσημο αίτημα για υποδοχή ή να λάβει τις απαιτούμενες πληροφορίες τη στιγμή της έκδοσης της απόφασης ανάκλησης.

Επιπλέον, το δικαστήριο έκρινε ότι η αιτιολόγηση της νομαρχίας ήταν ανεπαρκής και λανθασμένη, ιδίως όσον αφορά την αρχή της αναλογικότητας. Το αμφισβητούμενο μέτρο επικεντρώθηκε αποκλειστικά στην απομάκρυνση του αιτούντος άσυλο από το CAS, χωρίς να αξιολογήσει τις συνθήκες, τη συμπεριφορά, την ενημέρωση και την υπαιτιότητά του, κάτι που ήταν απαραίτητο για να αξιολογηθεί η ευθύνη του. Αφού κατέληξε στα συμπεράσματα αυτά με βάση τις αρχές της επάρκειας και της αναλογικότητας που έχουν θεσπιστεί από την εθνική νομολογία, το δικαστήριο έκρινε ότι δεν ήταν αναγκαία η επίκληση της εικαζόμενης σύγκρουσης μεταξύ εθνικού και ενωσιακού δικαίου, την οποία αμφισβήτησε ο αιτών άσυλο. Το δικαστήριο έκρινε ότι η ανάκληση ήταν παράνομη και την ακύρωσε.

Publications Office
of the European Union

